

MEDEDELINGENBLAD

HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

Jaargang 39 • Nummer 2 • Winter 2017

INHOUDSOPGAVE

Van de voorzitter	1
Mededelingen	2
Verslag Dam-ontbijt	8
Van Kromme Gat tot Buurt	10
Het interview	15
Varend Erfgoed	22
Genealogie	25
Verslag najaarslezing	27
40 jaar bibliotheek	28
Wie (her)kent?	30
School en kunst	34
Recensie	35
Schenkingen	36

*Voorkant Mededelingenblad, uitsnede foto Anna.
Familie Den Breejan aan boord van de Anna*

COLOFON

Uitgever:

Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Eindredactie:

A. van Lopik-de Jong

Redactieleden:

W.F. van de Bree-Ooms,
A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk,
M.J.H. de Haan,
A. van Lopik-de Jong,
J.F. Teeuw-van der Plas

Foto's:

Fotoarchief Historische Vereniging, Freke Corten,
Evert van Lopik, Gert Romijn, e.a.

Vormgeving en opmaak:

Lianne van der Hoff Grafisch Ontwerp
www.liannevanderhoff.nl

Druk & oplage:

De Groot Drukkerij, Goudriaan. 1000 ex.

Redactieadres:

E-mail: info@hv-hardinxveld-giessendam.nl

Het mededelingenblad verschijnt tweemaal per jaar
en is gratis voor leden en zusterorganisaties.

Losse verkoopprijs: € 3,50

Copyright:

Overname van artikelen of gedeelten daarvan is
toegestaan mits vermelding van de bron en toezending
van een exemplaar.

Bestuur:

Jan van Bennekum	Venusstraat 53	3371 TN H'veld-G'dam	0184 - 617826
Joh. van den Bout	Rivierdijk 197	3372 BM H'veld-G'dam	0184 - 616450 (waarnemend voorzitter)
W. F. van de Bree-Ooms	Buitendams 77	3371 BB H'veld-G'dam	0184 - 614563 (secretaris)
M. J. A. de Haan	Buitendams 4	3371 BL H'veld-G'dam	0184 - 616586 (archivaris)
A. Kampman-Timmer	Van Leeuwenhoekstraat 71	2984 EG Ridderkerk	0180 - 428594 (penningmeester)
A. van Lopik-de Jong	Damstraat 1	3371 AC H'veld-G'dam	0184 - 612232 (eindredacteur)
N. Scheijgrond	Fosforstraat 3	5651 HK Eindhoven	06 - 81247107

De minimumcontributie bedraagt €15,00 per jaar. Voor leden tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar €12,50. Bankrekening:
NL65 RABO 0325 0991 38 of NL68 INGB 0003 8796 69. Bij elke betaling s.v.p. duidelijk uw lidnummer vermelden en
het bedrag dat u betaalt. Donaties zien wij graag tegemoet. Zie voor meer info: www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

VAN DE VOORZITTER

Johan van den Bout (interim voorzitter)

Het jaar 2017 nadert zijn einde, en als bestuur hebben wij getracht zo goed mogelijk onze vereniging dit jaar onder uw aandacht te brengen.

Wij denken aan de viering van 60 jaar HAGI, o.a. met het Dam-Ontbijt waar $\pm$ 100 deelnemers het tot een groot succes maakten. Op 28 november de jaarlijkse najaarslezing in de Parel die druk bezocht werd.

De maandelijkse rapportage aan het bestuur van de genealogische werkgroep staat in een samengevat verslag elders in dit blad. Iedere zaterdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur beantwoorden zij diverse vragen op genealogisch terrein. Iedereen is welkom.

Het bestuur komt maandelijks op de laatste woensdagmorgen van de maand bijeen en behandelt dan de bestuurszaken en ingekomen stukken.

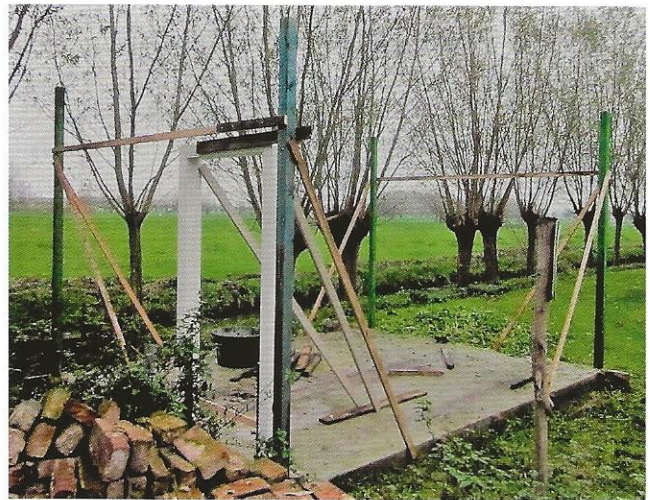
Het eiland in de Wiel is gerenoveerd waarbij dank aan onze sponsor. De Drijverschuit is weer puntgaaf en heeft een ligplaats in Den Bout, nabij Klop Watersport. Het stookhuisje in de tuin achter De Koperen Knop vordert nu gestaag. Na een wat trage start krijgt het nu een gezicht. Als het voorjaar is, kan het pronken tussen de bloesemtakken.

Iedere zaterdagmorgen van 10.00 uur tot 12.00 uur is het HIC open, en bent u van harte welkom en staat de koffie klaar.

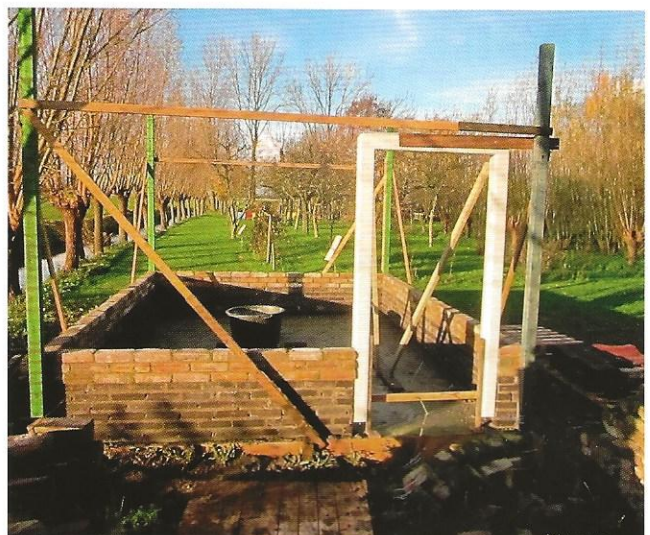
In het voorjaar van 2018 komt een boekje over de Merwedegijzelaars voor de jeugd uit dat wordt uitgereikt als lesmateriaal op de basisscholen voor de groepen 7 en 8.

Wij hebben nog geen respons gekregen op onze oproep voor aanvulling in ons bestuur. Maar wie weet, het jaar is nog niet ten einde.

Het bestuur van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam wenst u fijne kerst- en feestdagen toe en een voorspoedig 2018.

Vloer is gestort

Het stookhuis

MEDEDELINGEN EN ACTIVITEITEN

60 JAAR HARDINXVELD-GIESSENDAM

Dit jaar is er feest gevierd in Hardinxveld-Giessendam. Het feest van de samenvoeging van beide dorpen. Hardinxveld en Giessendam samen zijn nog jong: 60 jaren.

Al leek het na de oorlog erop dat Giessendam/Neder-Hardinxveld de toon zette, Boven-Hardinxveld met name probeert dat op dit moment in te halen. Het winkelcentrum gooit hoge ogen met de jaarlijkse Moonlightshopping. Veel mensen trotseren begin december de kou om te genieten van alles wat de Boven-Hardinxveldse middenstand te bieden heeft.

De T@B staat in de Gemeenteraad aan het roer en met voortvarendheid wordt Tienmorgen uit de grond gestampt. Helaas dreigt er hoogbouw langs de rivier te verrijzen en het voorheen zo ingeslapen dorpsdeel met sinds kort ook een eigen treinstation lijkt nu een buitenwijk van Drechtstad te worden met internationale mogelijkheden. Zelfs de burgemeester heeft tot ieders verbazing 'Boven' tot zijn domicilie verkozen en waarschijnlijk met een vooruitziende blik.

Vieren dus. Het laatste feest in verband met dit 60-jarig bestaan is op 30 december van dit jaar.

VOGELVREUGD

Tegelijkertijd met ons dorp vierden de vogelvrienden Vogelvreugd ook hun 60-jarig jubileum.

KORFVBALVERENIGING VRIENDENSCHAAR

Korfbalvereniging Vriendenschaar had ook een jubileumjaar. Zij bestonden dit 80 jaar.

OPEN MONUMENTENDAG

Zaterdag 9 september stond dit jaar in het teken van Burgers, Boeren en Buitenlui. De gehele dag was het HIC geopend, draaiden we een film over het hoep maken en kon men een schaalmodel en vergrote oude foto's van een hoepmakerij en van het hoep maken uit vervlogen tijden aanschouwen.

VOORBEREID OP DE TOEKOMST

5 oktober werd in de sporthal De Wielewaal de beurs Voorbereid op de Toekomst gehouden. Deze middag werd druk bezocht en wij waren als vereniging ook met een stand van de partij.

Twee maal per jaar komen de bestuursleden van de musea en de historische verenigingen van de Albasserverwaard & Vijftheerenlanden bij elkaar voor overleg en voor het uitwisselen van ideeën. Meestal vindt dit plaats in Museum De Koperen Knop. Dit keer was de vergadering belegd op woensdagavond 25 oktober. Het was een avond die veel tongen losmaakte en de bestuursleden weer geïnspireerd en met nieuwe ideeën aan de slag liet gaan.

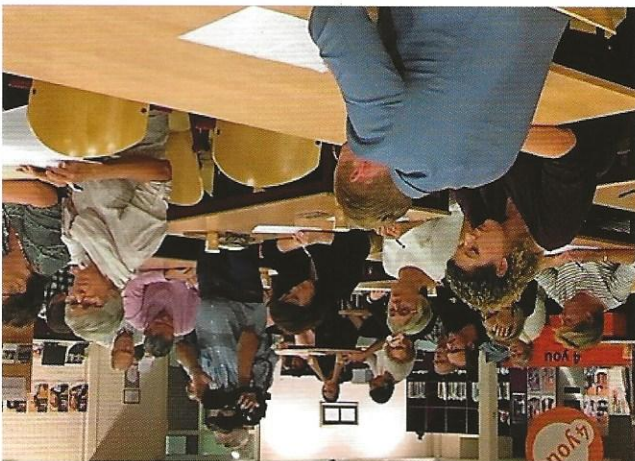
HAGI-DICTEE

Tijdens de feestmaand september was in heel het dorp voor 'elk wat wils' georganiseerd. Een van de activiteiten was een HaGi-dictee op initiatief van mevrouw ds. Marjanne van Wijngaarden en zij schreef ook het dictee. Op donderdagavond 14 september las zij het voor in de bibliotheek aan de Pietersweer. Er was een liveverbinding gemaakt met het Gemeentehuis zodat de raad die daar vergaderde ook mee kon schrijven. Het niveau lag tamelijk hoog, er werden dus nogal wat fouten gemaakt. Maar wat wil je in deze tijd, schrijven zonder behulp van Google of spellingscontrole? Wie weet nog hoe "een affands crapaudje" of "een gekaramelliseerd cupcakeje" geschreven moet worden?

David Verlek en Jonathan Romijn wonnen uiteindelijk na een 'woorden-penalty' werd David Verlek de winnaar. Jonathan Romijn, de jongste deelnemer van de avond, behaalde de tweede prijs. Bij de raadsleden, met maar 13 fouten, was het burgerraadslid Joop Evertse van de Christen Unie de winnaar. De jury, die bij het laatste onderdeel nauw betrokken was, bestond uit Alië van Lopik, voormalig docent Nederlands aan CSC Calvin te Hardinxveld-Giessendam en Wouter van Wingerden uit Leiden, geboren te Hardinxveld-Giessendam en een van Nederlands grootste taalexperts van dit moment. Twaalf-en-een-half-jaar werkte hij bij de Taaladviesdienst van Onze Taal. In 1995 eindigde hij op de vierde plaats van het Groot Dictee. Momenteel is hij wekelijks te beluisteren op NPO Radio 5 bij Radio Max met een programma over taal. Hij is schrijver van boeken over taalkwesties, o.a. zijn laatste boek: "Maar Zo Heb Ik Het Niet Geleerd".

Marjanne van Wijngaarden leest het HaGi dictee voor

Meer dan 30 deelnemers aan het HaGi-dictee

PRESENTATIE BAKKERSBOEK IN DE LANGE WEI

Op dinsdagmiddag 21 november hield Alië van Lopik, bestuurslid van de Historische Vereniging, een presentatie met PP foto's in de Boerse Pracht van De Lange Wei. Veel mensen, 43 personen, kwamen luisteren naar de verhalen die ook beschreven staan in het Bakkersboek. Natuurlijk kreeg men de ruimte om zelf verhalen te vertellen. Herinneringen van vroeger. Bijvoorbeeld over een bakker die lekkere 'nozems' zou verkopen. "Oh mevrouw, u bedoelt 'pain noisettes'".

DAM-ONTBIJT

30 september hielden wij het succesvolle Dam-Ontbijt. Verderop in dit blad een verslag.

PRESENTATIE BAKKERSBOEK TIENDWAERT

In dezelfde week, op donderdagmiddag 23 november, hield Alie van Lopik weer een presentatie over het Bakkersboek maar nu in Tiendwaert. Daar kwamen 24 mensen luisteren naar de verhalen en kijken naar de mooie foto's op het scherm. Vanuit de keuken kwam ondertussen een heerlijke baklucht. Enkele vrijwilligers bakten koekjes die in de pauze geserveerd werden bij de thee en koffie. Wat een fantastische combinatie!

Presentatie Broodnodig in de Tiendwaert

Presentatie Broodnodig en de geur van gebakken koekjes

IN 2018 EEN NIEUWE GRATIS UITGAVE VOOR SCHOLIEREN EN LEDEN

Achter de schermen wordt al lange tijd hard gewerkt aan een nieuwe uitgave. Dit keer een prachtig jeugdboek. De eerste keer dat wij als vereniging een jeugdboek uitgeven.

Het is een initiatief van Anja van der Starre uit Sliedrecht en Judith Brinkman uit Gorinchem en het gaat over de Merwedegijzelaars. De ware geschiedenis van wat er gebeurd is in deze omgeving met verschillende mannen in Hardinxveld en Sliedrecht. Anja van der Starre heeft al een boekje geschreven in onze Historische Reeks over dit onderwerp, nu dus een mooi boek voor de jeugd met harde kافت and prachtig geïllustreerd door onze dorpsgenoot Jesse Boom.

Het wordt gratis door onze vereniging geschonken aan de scholen voor de klassen 7 en 8 en vergezeld van een digitale lesbrief. Heel goed te gebruiken in april tijdens de lessen geschiedenis op weg naar 4 en 5 mei.

Natuurlijk krijgen alle leden dit boek ook gratis thuisbezorgd. Kinderen en kleinkinderen kunnen worden voorgelezen en natuurlijk kan men ook zelf genieten van dit mooie en rijk geïllustreerde boek.

MOONLIGHTSHOPPING

Voor de eerste keer stonden wij als vereniging op 1 december met een kraam op de Moonlightshopping van Boven-Hardinxveld. Nu we ons verkooppunt kwijt zijn bij Coenraads vonden we dat dit een mooie gelegenheid was om hier fysiek aanwezig te zijn.

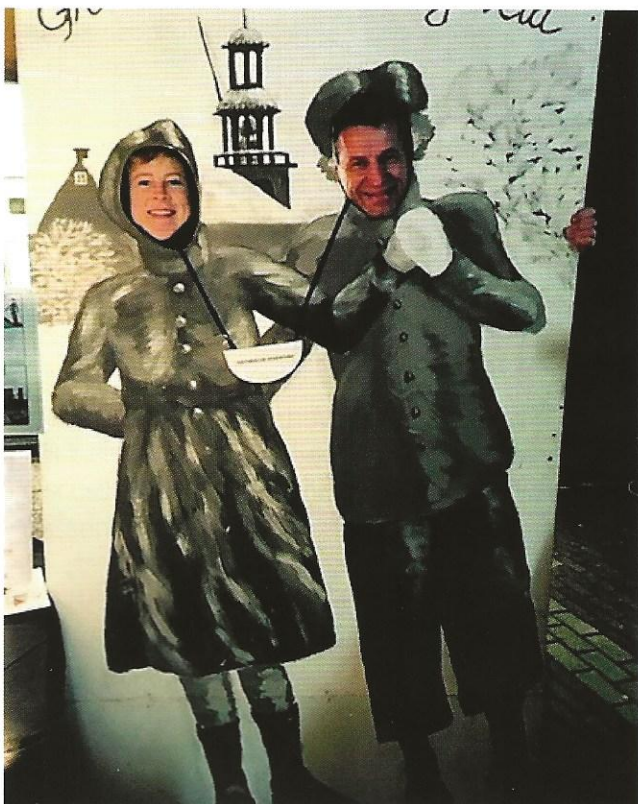
Het was een groot succes! De kou getrotseerd, kwamen er veel bekende en onbekende mensen langs en werd het op zeker moment zo druk dat,

vriendelijk als Boven-Hardinxvelders zijn, spontaan hulp werd geboden door een enthousiast echtpaar, trouwe leden van onze vereniging.

Druk bij de kraam van de HV tijdens de Moonlightshopping

Ook het burgemeestersechtpaar bracht een bezoekje aan onze kraam. Natuurlijk is de burgemeester al lid van de Historische Vereniging. Dat kan ook niet anders. Daarbij zijn hij en zijn vrouw ook inwoners van Boven-Hardinxveld, dus brachten zij ook een bezoekje aan de romantische en drukbezochte maanlichtfair.

Burgemeestersechtpaar op de schaats

Wij deden goede zaken. We verkochten boeken en kaarten, maar het grootste succes van deze avond was, dat we om 22.00 uur 13 nieuwe leden hadden ingeschreven. Boven-Hardinxveld chapeau! We hopen volgend jaar weer aanwezig te zijn.

EILAND IN DE WIEL

Na een grondige renovatie, die heel hard nodig was, ligt het Eiland in de Wiel weer als een schoonheid te pronken. Het was een grote klus haar eruit te halen en haar weer terug te plaatsen. Maar dank zij haar peetvader, de sponsor die dit mogelijk heeft gemaakt, kan zij weer jaren trots zijn op haar plaatsje als blikvanger van de Wiel.

Mevrouw De Vos heeft haar weer van planten voorzien, zodat zij nog meer 'bloeit'. Hartelijk dank voor alle hulp en vrijgevigheid!

Restauratie Eiland in de Wiel

Vernieuwde Eiland in de Wiel

IN MEMORIAM

Onze oud-burgemeester

Boelhouver van Wouwe

is op 78-jarige leeftijd overleden.

Hij heeft onze gemeente 11 jaar gediend
als burgemeester, van 1984 tot 1995.
Hij was lid van het CDA.

Veilig in Jezus' armen.

Dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft
betekend, geven wij u kennis dat toch nog
onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve
man, onze zorgzame lieve vader en trotse opa

Boelhouver van Wouwe

echtgenoot van

Christina Adriana Wolfert

Marum,
2 januari 1939

Zevenbergen,
7 november 2017

Ineke

Peter en Carlos

Dianne en Max
Anne, Hidde

HERINNERING

Gezocht twee bestuursleden: voorzitter en penningmeester

Nog steeds zijn wij op zoek naar bestuursleden, twee inmiddels. Na het vertrek van Teun Sluimer neemt Johan van de Bout hem waar, maar officieel is Johan de voorzitter niet. Deze functie is vacant.

Adri Kampman heeft nu ook aangegeven, na bijna 20 jaar penningmeester te zijn geweest, dat zij het kasboek graag wil overdragen aan een jonger persoon.

WIE O WIE komt ons bestuur versterken? Een levendige vereniging met bijna 900 leden!
Graag reacties naar ons secretariaat.

IN MEMORIAM

Teun Sluimer

Onze oud-voorzitter Teun Sluimer is donderdag 30 november jl. plotseling overleden.

Hij was van 2007 tot 2015 voorzitter van onze vereniging.

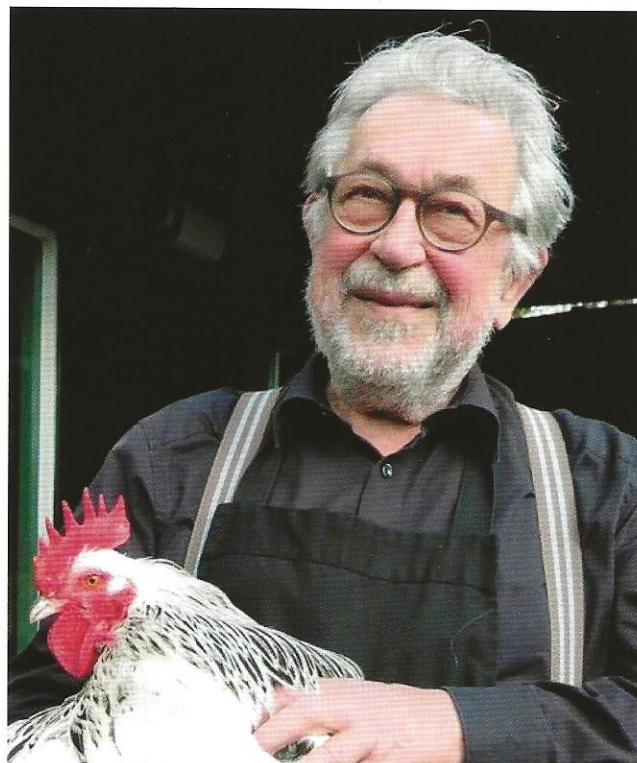
Teun was een charismatisch mens en leidde op zijn geheel eigen wijze onze bestuursvergaderingen. Dat hij daarbij zijn eigen mening vaak als ijkpunt nam, leidde wel eens tot enige discussie. Toch hadden wij in hem een prima voorzitter, goed van de tongriem gesneden en met contacten in alle lagen van de bevolking. Met zijn eerdere functie als wethouder en enige tijd als locoburgemeester, waren korte lijnen met de gemeente gegarandeerd, ook dat had zo zijn voordelen voor een vereniging als de onze. Daarbij had hij een grote belangstelling voor de historie in het algemeen en die van onze gemeente in het bijzonder. In die hoedanigheid was zijn status als vraagbaak dan ook onbetwist.

Ook nadat Teun tot zijn spijt in 2015 wegens fysieke problemen zijn functie binnen het bestuur moest neerleggen, werd de bestaande band niet verbroken. Op zaterdagmorgen kwam hij van tijd tot tijd nog wel even "een bakkie doen" en bijpraten in ons Historisch Informatie Centrum aan de Peulenstraat.

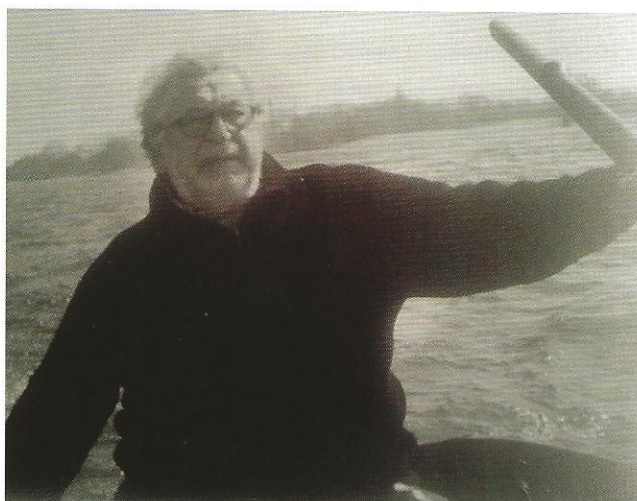
Wij zullen zijn warme belangstelling en gezellige discussies over allerlei historische onderwerpen missen.

Wij denken aan zijn vrouw en familie en wensen hen sterkte toe om dit verlies een plaats te geven.

Het Bestuur

Teun Sluimer

Teun aan het roer van de HD 1

Teun en Willy

Dam-ontbijt

Toegangsbewijs €2,00

Zaterdag 30 september 2017

09.00 – 10.30 uur

Peulenstraat 243

**KAARTJES HIER
TE KOOP**

Historische Vereniging

DE LANGENDAM
HYPOTHEKEN • VERZEKERINGEN • BANKZAKEN

RegioBank
Kantoor Adviseur

VERSLAG DAM-ONTBIJT

Op 30 september was het zover: het Dam-ontbijt, dit naar aanleiding van het 60-jarig bestaan van ons dorp Hardinxveld-Giessendam. De maand september werd de feestmaand en dus kon de Historische Vereniging niet achterblijven en werd met ondersteuning van welzijnsorganisatie Servanda en met behulp van kaartverkoop door de Regiobank een groots ontbijt op de Dam georganiseerd.

De Dam, de vroegere grens tussen Hardinxveld en Giessendam die 60 jaar geleden bij de samenvoeging is vervallen en waar de grenspaal ons nog aan herinnert, overigens een Rijksmonumentje. Een symbolischer plek om dit ontbijt te nuttigen vind je in het dorp niet.

In alle vroegte kwam een wagen waaruit de picknicktafels en de bankjes geladen werden die ter plekke op de Dam werden neergezet.

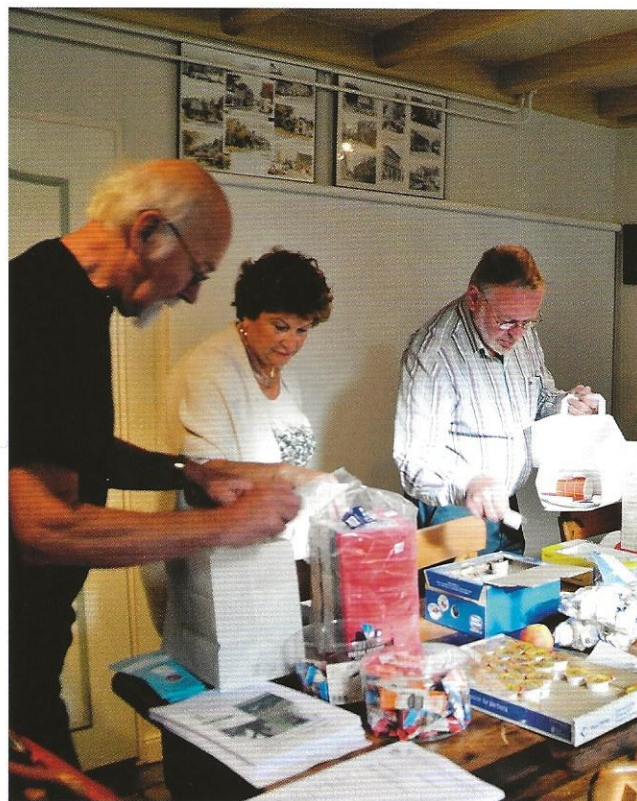
Wat gezellig, ontbijten op de Dam!

Er stond een groep vrijwilligers klaar om alles in orde te maken want om 9 uur werden de eerste van de 100 gasten verwacht. En het werd een succes! In groten getale kwam men het tasje met inhoud in het HIC afhalen, waarna aan de tafels heerlijk werd ontbeten.

Ook onze burgemeester met zijn vrouw waren van de partij. Nadat Alie van Lopik het 60-jarig embleem op de borst van de heer Heijkoop had gespeld, mocht hij ook zijn tasje met inhoud in ontvangst nemen en aanschuiven.

Terwijl de gasten zich te goed deden aan de broodjes, voor een deel gesponsord door bakker Soeteman en het beleg, de koffie, de thee en de jus d' orange, bleef het gelukkig droog ondanks donkere regenwolken en zorgde de accordeonist voor een vrolijke noot. Al met al kunnen we terugkijken op een zeer geslaagd evenement en als het aan de gasten ligt voor herhaling vatbaar.

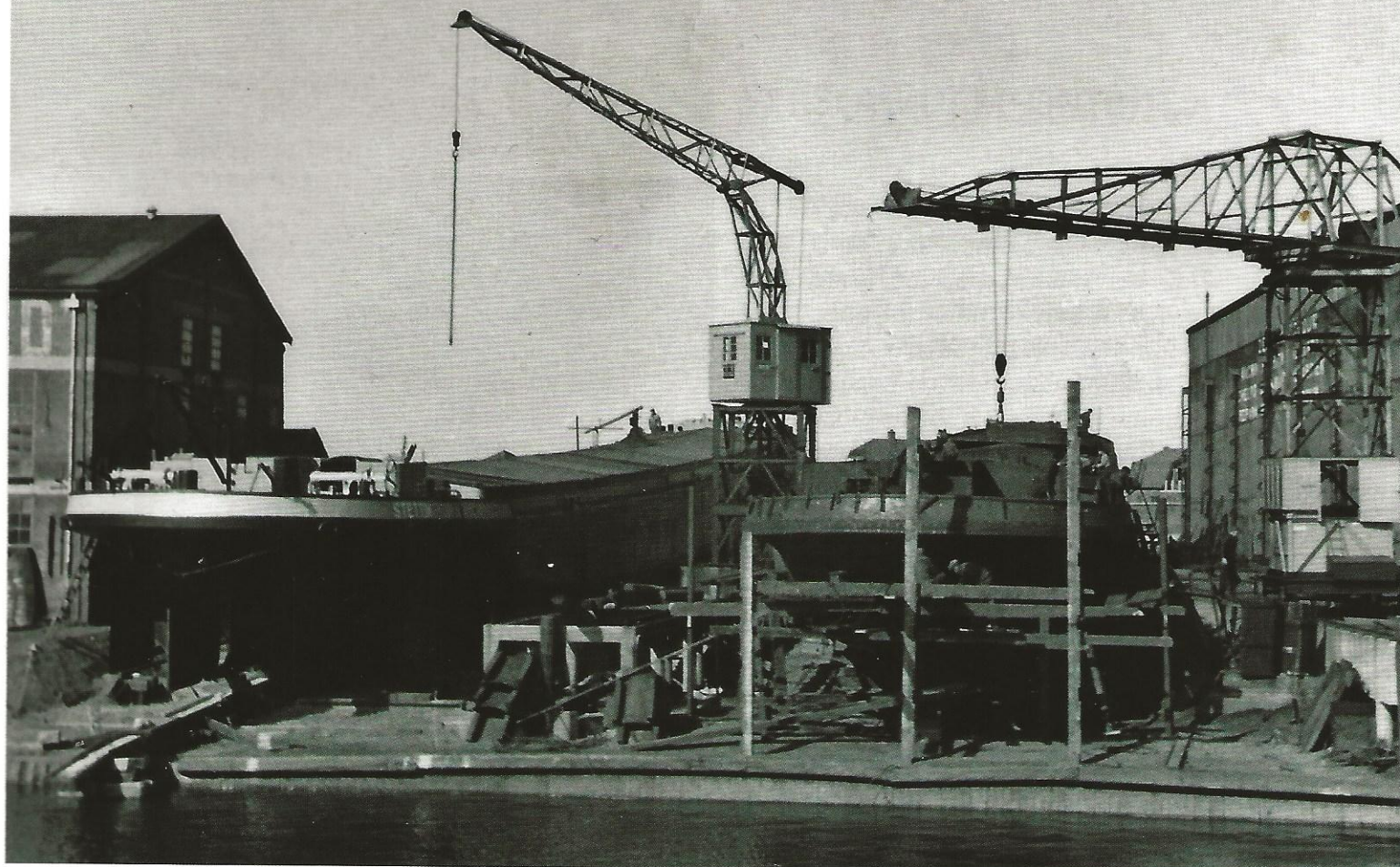
In de vroege uurtjes

Gezellig sfeertje

Gelukkig werd het dorp 60 jaar

Links Scheepsmotorenfabriek A. Moret

VAN KROMME GAT TOT BUURT

Barbera Moret (81) – Australië

Barbera Moret is geboren in Boven-Hardinxveld en woont in Australië. Zij spreekt al 60 jaar dagelijks Engels. Zij weet nog veel van haar jeugdjaren 'langs de dijk' en heeft hier een mooi verslag van gemaakt. Haar Nederlands is nog erg goed, maar zo nu en dan bemerk je dat ze veel Engels spreekt. Dit geeft de nodige charme aan het artikel. (redactie)

Elke dag van September 1942 tot Julie 1948 liep ik vanaf 't Kromme Gat, langs de dijk, door De Buurt, naar De School met de Bijbel. Gewoonlijk kwamen de Alblas kinderen me ophalen. Dan voegden De Buurt kinderen zich bij de groep en zo ging de hele troep van 't Kromme Gat op weg. Het hing er vanaf wat er onderweg zoal te beleven was of we bij elkaar bleven of verstrooid over de dijk liepen.

Er waren een Van Houwelingen, Kees de Haas, Koen Dubbeldam, de "Den Breejes", de "Alblassies", de "Hoevelakies", en de "Merretjies", want al onze achternamen werden in de dorpsmond veranderd. Mijn vader, die Arie Moret heette, werd algemeen Aai Merret genoemd en de burgerlijke stand zou totaal in de war gestuurd zijn als het op de uitspraak van namen door Hardinxvelders had moeten berusten.

We liepen allemaal nog op klompen en als er onderweg de kap af brak dan hadden de meesters een ijzeren riempje met een hamer en spijkers in hun bureau om ze te repareren. Wat kleding betreft hing het er vanaf wat onze ouders op hadden kunnen scharrelen, want het was oorlog en wij groeiden maar door terwijl er weinig of niets in de winkels was. Het waren kleiner gemaakte kleren van volwassenen en oudere broers en zusters en truien waren gebreid van uitgehaalde wol. We wisten niks van wat er nu eigenlijk mode was. En natuurlijk hadden we gestopte kousen.

Als een groep hadden we moeite met Keesie Hoeflaak want die wilde nooit naar school en hij werd er zo'n beetje bij ons naar toe gesleept. Behalve op Keesje die nogal eens ontsnapte, hielden we op van alles het oog onderweg. We zagen de mannen op de werf "De

Barbera Moret

Holland" werken aan de schepen op de helling en zagen de vuurtjes van de nagelheters gloeien.

Dan was er de begraafplaats met het lijkenhuisje waar uit de rivier geviste lijken of dode vreemdelingen een plaats vonden voor hun begrafenis. Soms speelden we op de begraafplaats en gingen langs de graven van mensen die we gekend hadden, maar nooit als er een lijk in het lijkenhuisje was. Te griezelig vonden wij. Af en toe zagen we de grafgraver een nieuw graf graven. We hoopten dan dat de begrafenis plaats zou vinden op een tijd dat we thuis waren omdat we zo graag tegen de berm zaten om de stoet te bekijken als de mensen knierpend afdaalden over het lange grindpad. Allen in diep zwart natuurlijk.

Als kinderen namen we geen blad voor de mond en als de rouwende mensen langs kwamen gaven we ons eigen commentaar en tot onze schande met weinig eerbied voor de gevoelens van de naaste familie. Uiteindelijk kwam de doodbidder onze families bezoeken en mochten we niet langer naar

een begrafenis gaan kijken, zelfs niet als we onze monden stijf dicht hielden. Jammer was dat.

We liepen door langs het kantoor van de Merwede. Onder aan de dijk links woonden de Dubbeldammers, een familie met veel grote meisjes en jongens die een sterk gevoel voor humor hadden en een hele lieve vader die bijen hield. Ook woonde er de oude gepensioneerde schipper Ross met een kleine Belgische vrouw met een heel slank middel en lange rokken die 's middags altijd een witte halve schort droeg. Samen zaten ze vaak buiten, totaal zichtbaar van de dijk, zomaar een kopje tee of coffee te drinken. Dat was wel vreemd want Hardinxvelders aten en dronken binnen, of als het heel heet was achter het huis. De voorkant van het huis had soms een bankje waar de mensen 's avonds op zaten om uit te rusten en "Goeienavond" naar voorbijgangers te roepen of nieuwtjes uit te wisselen. Net zo goed als de radio, want waar je ook naar toeging, de enige weg was uiteindelijk de dijk.

Dan was het de bocht door en lieten we naar de werf achter ons. Aan de rivierzijde was een grienderig stuk land met een strandje dat we "Het Blick" noemden. Het was mogelijk om van het Strandje van De Holland de haven over te zwemmen en "Het Blick" te bereiken waar de kinderen die "door de bocht" woonden hun zomervacanties door brachten. Wij van Het Kromme Gat verbleven op het strandje van De Holland. We hadden er gewoonlijk een tentje tussen de wilgen en onze zwempakken waren gebreide borsterokken met een paar centimeters aan de onderkant samengenaaid zodat onze beenen er aan beide kanten uit konden uitsteken en onze schaamte bedekt was. De oudere kinderen die zwemmen konden hoedden de jonge kinderen en er waren zelden ouders te zien. De laatste jaren van de oorlog was het verboden terrein omdat de Duitsers er oefenden en er wapenstukken lagen.

Dan voorwaarts langs een "hoog" huisje (dat betekende even met het dijkvlak) dat toentertijd een kroegje was. Er waren een paar van dat soort cafeetjes in Hardinxveld, bijvoorbeeld er was er een in Den Bout. Rechts was een alleenstaand huis dat omringd was met een grote groenten tuin vol met onder andere stok pyramides voor bonen

en een boomgaard. Een echte heerlijkheid. De vrouw die daar woonde en haar dochters spandeerden het meest van de zomertijd met inmaken. Ja, in die tijd had bijna iedereen een behoorlijke groenten tuin en de paardenmest die op de dijk werd achtergelaten door de trekpaarden werd dankbaar opgegaard.

In die dagen werd nog heel veel met paard en wagen vervoerd en af en toe hadden we geluk en konden we achter op een platte wagen springen waar we in een rijtje met onze benen bengelend zaten te gnuiven. Jammer genoeg hadden onze moeders ons verboden om met de kolenboer te reizen want volgens hen was er "geen grond" in onze broeken te krijgen na een ritje op zijn wagen. Links was natuurlijk de watertoren met een weide er naast met een hele hoge, hele mooie boom, helemaal alleen in de weide. Daar voorbij was er het winkeltje van Van Milligen en er tegenover was De Hooipers. Er woonden verschillende families in oude rijen huisjes langs de korte weg zoals er toen veel waren, zowel buiten de dijk als binnendijs, vooral in Giessendam, waar ze stoepen genoemd werden. Gewoonlijk een primitieve bijkeuken, een woonkamer met twee bedsteden en een trap naar de zolder was de gehele woonruimte. Achter het rijengebouw was er gewoonlijk een rijtje plee-en. Eén voor ieder gezin. Als de inhoud van de ruimtes er onder een zekere hoogte bereikten werd er "gebeerd" en kwam de beerputtenman met zijn wagen en pomp.

Na De Hooipers was er rechts weinig meer te beleven voor zover het huizen betrof. Wel een mooi uitzicht over de rivier. Er waren grienden die elk jaar gekapt werden. In het voorjaar wanneer het nieuwe groen juist begon waren er velden van dotterbloemen onder de knotwilgen. Dichter bij De Buurt was er de Buitenwei. Een grote vlakte van grasland langs de rivier dat in de zomer door koeien begraaasd werd.

Langs de dijk groeide een selectie van veldbloemen die we graag plukten op weg naar school voor de juffrouw, en op weg naar huis voor moeders of andere familieleden die allemaal heel blij en verrast deden. Dat is, behalve de Opoe van een van mijn vriendinnetjes, die heel serieus en mopperend was

aangelegd, maar wonder boven wonder getrouwd was met een vrolijke man die vreugde in het leven wist te scheppen en die haar nu en dan eens goedaardig plaagde. Toen we haar bloemen aanboden zei zij: "Hou die moar, die mo'k nie, k'he blommegies genog aan je Opa."

Waar zijn we? Oh ja, De Hooipers en Van Milligen. Links onder aan de dijk woonde de familie Kekerix. Natuurlijk sla ik huizen over. Ik ga niet "huisteremop", maar daarna was er een rijtje interessante huizen alle aaneen gebouwd, de achterkant bereikbaar bij een stoep verderop. Onderaan de stoep was de boerderij van Janna die melk sleet, en in het huizenrijtje was de werkloods van Wervenbos waar je hem en zijn zonen ijverig aan het zagen, schaven of timmeren kon zien. Als je ergens een paar planken wilde hebben om het een en ander op te zetten dan ging je naar Wervenbos, of misschien wilde je een trapje of zo, en dan natuurlijk maakte hij ook doodkisten en voor de economie werd het lijk nauwkeurig opgemeten. Ook verhuurde hij koolschaven want de echte Hardinxvelder had de Keulse potten klaar staan om zuurkool in te maken. Hele families kwamen bij elkaar om uren kool te schaven wat nogal een vermoeiende bezigheid was en dus nam iedereen een beurt.

Het laatste huis in het rijtje had een bruggetje van de dijk naar de voordeur en in het najaar waren de leuninggen behangen met rijen aaneengeregen appelschijfjes die droogden in de zon. Ik was altijd blij dat ik daar niet woonde want ik haatte Hardinxveldse gedroogde appeltjes omdat ze altijd vol zaten met de "blezen" van slechts half verwijderde klokhuizen. Stoofperen waren een andere verschrikking omdat ze overwegend uit harde korreltjes bestonden. Dit soort dingen werd in die dagen opgediend als een tractatie en een verandering op een bord karnemelkse pap en dat soort dingen als toetje. Natuurlijk kende niemand het woord "toetje" en in veel gezinnen werden de borden niet verwisseld voor "pap" zodat je naar een mooi rood rond randje keek als je rode bieten als groenten gegeten had.

We kenden bijna iedereen die in de dijkse huizen woonde op onze weg naar school, wanneer niet bij naam dan wel voor de een of andere eigenschap, maar hoe verder we van huis waren hoe

minder we de mensen kenden. Met onze ouders, familie en kennissen was het anders, die konden hele visite avonden besteden met oude verhalen en grote families uit pluizen. Zo iets van ".....en hij troude dat massie mit da slechte gebit."..... en die jongens hadden "da groene jassie da ze allemaal droege, de êên na de ander as ze der in paste". Het moet nogal een opzichtelijk "jassie" zijn geweest en wat die jongens er van dachten werd niet verhaald.

Nog een paar huizen en we kwamen langs de Zeven Huizen, wat eigenlijk een heel groot huis was dat tegen de dijk aangebouwd was, denkkelijk een heel oude boerderij die in kleinere woningen verdeeld was. Een rieten dak, de muren gewit, behalve op mensenhogte waar het gegrijsd was zodat opgespatte modder en de "moeten" van mensenlevens verdoezeld werden. Er naast was een alleenstaand huis onder in de dijk met een oude reus van een metershoge perenboom er voor. Soms woonden oude mensen stilletjes

alleen in een huis, en dan opeens voor de een of andere reden kwamen de kinderen met gezinnen en veel lawaai van heinde en ver en dat gebeurde eens rond die boom vol met peren. De mannen stonden op ladders om mandenvol te oogsten. Nu zijn we niet ver van de Hofweerstraat, met er achter, parallel met de dijk, de Weteringstraat die op de Buldersteeg (nu Wilhelminalaan) uitkwam. Waarschijnlijk ongelofelijk voor de Hardinxvelders van vandaag, dat was alles, geen andere straten. Overal waren nog landerijen, groene weiden, grienden en groentetuinen tot aan de Kanaalweg langs het Kanaal van Stenenhoek. Als je in die dagen over de dijk liep was je op de top van de wereld met links landerijen en rechts de rivier, zoals nu nog achter in Den Bout.

Onderaan de dijk waar de Hofweerstraat begon, woonde de politieagent Houkes die een zwart uniform droeg met stijve plusfours en een zwarte gelakte pet. Een imposante figuur die naar ik meen een holster met een revolver droeg, maar daar kan

Rechts Scheepsmotorenfabriek Moret, later Scheepswerf en Machinefabriek "De Holland"

ik niet op zweren. Verderop begonnen de eerste huizen aan de rechterkant, onder aan de dijk, met water in de huizen wanneer de rivier hoog was. Wat een ellende was dat voor die mensen en "kisten" had maar matig success.

Links was er de kruidenierswinkel van Meneer Swets die een heel sterk paard en een mooi vernist wagentje had om boodschappen rond te brengen. Helaas verschrikte het paard op zekere dag en het wagentje kiepte van de dijk met kruidenierswaren overall verspreid. Wij kinderen doken gelijk op de oranjeballetjes af die daar zomaar voor het oprapen lagen. Jammer dat ze eerst door de stroop en toen door de waspoeder gerold hadden. We probeerden nog om ze af te wassen maar de stoep was hardnekkig en zo ook de waspoeder, dus geen geluk, het was niet te eten.

En zo bereikten we de buurt waar in winkeltje na winkeltje alles te koop was vóór de oorlog, weinig gedurende de oorlog en nog niet veel na de oorlog. Er was het gemeentehuis waar we een oogje hielden op komende trouwpartijen en soms liet de meester ons een beetje vroeg naar huis gaan zodat we de bruid konden zien. Als we geluk hadden werden er gesuikerde amandelen of ander snoepgoed voor de kinderen gestrooid. De meeste echtparen staken dan over naar de kerk, maar een aantal klommen in het versierde trouwkoetsje en vertrokken wuivend, gevolgd door de andere koetsjes met de trouwgasten. Natuurlijk waren de koetsjes en de paarden dezelfde die bij begrafenissen dienst deden. Wij bleven tot alles uit het zicht was en zogen op de "Bruidsuikers".....

Tegenover het gemeentehuis was De Buurtse School, die ik maar één keer bezocht heb. Het was vlak na de oorlog op onze eerste dag terug naar school. Van De School met de Bijbel liepen wij onder leiding van de onderwijzers over de buurt naar De Buurtse School waar dokters and jonge vrouwen in groene uniformen op ons wachtten om ons te onderzoeken en te wegen op grote weegschalen om uit te vinden in wat staat we de oorlog hadden overleefd. Te magere kinderen werden een paar maanden verblijf in Zwitserland, Denemarken en Engeland aangeboden om ze bij te voeden.

Vanwege vitamine tekort waren er kinderen met schurfft die speciaal behandeld werden en verder werd het aangenomen dat we allemaal luizen hadden. Dank zij een kleine voorraad van petroleum had mijn moeder een succesvolle strijd tegen dit ongedierte gestreden, maar toch werden mijn zuster en ik net als ieder ander kind van top to teen met een witte poeder bespoten. Wij doopten de jonge vrouwen gelijk als "de luizespuiters" en ze hadden geen genade. Ze spoten tussen onze kleren, in onze sokken en bovenal op onze hoofden. Alle schoolkinderen kwamen uit De Buurtse School als suikerbollen op benen, alsof een bakker te keer was gegaan met poedersuiker.

Het veer volgde en was altijd interessant want je wist nooit wie er van het veerpontje zou komen en alleen het aanleggen en het vertrek bezorgde iets om te bestuderen dat beter was dan in een klas zitten. Na nog even in de loodgieterij naar het gloeiende lood en het vuur gekeken te hebben was er eindelijk de school. Na een poosje op het schoolplein rond gehold te hebben gingen we onder hoofdmeester Schaafsma nog op de oude manier allemaal tegelijk naar binnen. Hij stond bij het gedrang in het portaal onder het portret van de Goede Herder en als je je dicht genoeg in het bereik van de meester kon wringen dan klopte hij je op de schouder als een welkom tot de school. De man hield echt van kinderen en wij voelden het, ofschoon hij streng kon zijn. Maar dan verdienden we het, dachten wij zo. Later onder de nieuwe hoofd onderwijzer moesten we allemaal in rijen staan en werden we geregimenteerd per klas binnen gelaten en niemand klopte ons op de schouder. Het was gewoon niet meer hetzelfde, net zoals Hardinxveld, goed of niet zo goed, na zo'n zeventig jaar niet meer hetzelfde is.

HET INTERVIEW

Alie van Lopik-de Jong

Er zijn nogal wat mensen in ons dorp betrokken bij De Koperen Knop, het prachtige museum in Binnendams. Veel mensen werken hier met veel plezier als vrijwilliger. Toch woont er een man in Hardinxveld-Giessendam die 25 jaar met veel liefde heeft gewerkt in een museum ver buiten de grenzen van ons dorp. Hij vertelt mij zijn geschiedenis en neemt mij op een middag, samen met zijn vrouw Nelly, mee naar Buren naar het Marechaussee Museum dat oorspronkelijk gebouwd is als Koninklijk Weeshuis en waar ik ook word voorgesteld aan een man die als wees hier is opgegroeid.

GERT JAN DE ROVER - LOOPBAAN BIJ DE MARECHAUSSEE

Gert Jan de Rover is geboren in 1946 aan de Kon. Wilhelminalaan te Boven-Hardinxveld. Op 18-jarige leeftijd wordt hij opgeroepen voor 'zijn nummer' en kiest hij voor beroeps bij de

Marechaussee, en volgt de opleiding op het Opleidingscentrum Koninklijke Marechaussee op de Koning Willem III Kazerne te Apeldoorn.

Links op de bank het uniform van Gert Jan

Het Corps Maréchausée is opgericht in 1814 door Willem I. Na de Franse tijd wilde men af van de gendarmerie en werd Wapen der Koninklijke Marechaussee. De oudste politieorganisatie van Nederland met militaire status en een verscheidenheid aan taken onder beheer van het ministerie van Defensie.

Het werk van de Marechaussee bestaat o.a. uit:

- * Het bewaken leden van het Koninklijke huis en beveiligen van Koninklijke paleizen, ambassades in risicogebieden, Internationale missies, de Nederlandse Bank en belangrijke personen.*
- * Het handhaven van de Vreemdelingenwetgeving, bewaken van grenzen.*
- * Politietaken en beveiliging van burgerluchthavens.*

Gert Jan blijft de Marechaussee zijn werkzame leven trouw. Hij krijgt veel wisselende taken die het werk ook interessant houden. Hij start zijn opleiding in Apeldoorn om daarna naar brigade Den Haag, brigade Dordrecht, brigade Hoek van Holland, Staf Koninklijke Marechaussee Den Haag en ambassade Wenen te gaan. Omdat hij pas op latere leeftijd in het huwelijk treedt, wordt hij als vrijgezelle man in de jaren 80 uitgezonden naar Wenen. Omdat Gert Jan voor de NATO gescreend was, wordt hij ingedeeld op de Nederlandse ambassade bij een delegatie van de MBFR (Mutual and Balanced Forces Reduction) en toegevoegd aan een Nederlandse Landmacht Generaal als diens chauffeur en tevens om geheime stukken voor de onderhandelingen die nodig zijn voor de conferenties op te halen. Een mooie periode van zes jaren in de prachtige stad Wenen. Wanneer hij terugkomt naar Nederland wordt hij gestationeerd op Rotterdam Airport voor paspoortcontrole. Een dagelijks onderdeel van zijn werk is speciale post van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag begeleiden naar Schiphol. Onder zijn burgerkleding draagt hij in die tijd altijd een vuurwapen.

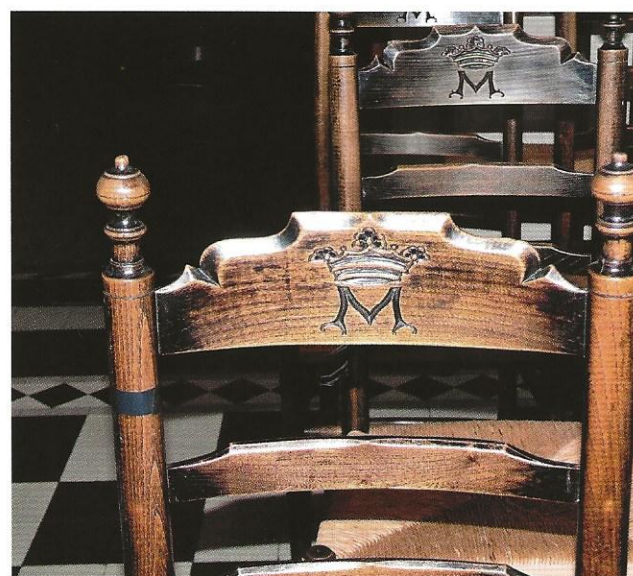
Mei 1988 wordt Gert Jan ernstig ziek. Gelukkig geneest hij, maar het werk van Marechaussee is te zwaar om weer op te pakken. Hij krijgt een aanbod om te gaan werken in Buren, in het Koninklijk Marechaussee Museum.

Marechaussee Museum - voorheen Weeshuis Buren

Regentenkamer

Stoelen geschenken door de gemeenschap van Buren

Daar zit Gert Jan niet op te wachten. Zijn baan bij de Marechaussee had altijd iets spannends en nu zou hij weggestopt worden "in een duf museum tussen allemaal poppen", volgens eigen zeggen.

Hij heeft veel kennis van fotografie en van het ontwikkelen en afdrukken van foto's in een donkere kamer en van die kennis wil het Marechaussee Museum graag gebruik maken. Er moet veel worden gearchiveerd. Ook moet er nog veel opknapwerk in het museum worden gedaan, wat ook een mooie taak is voor Gert Jan met zijn twee rechterhanden. Het uitgebreide archief van het museum is een grote informatiebron voor bijvoorbeeld studenten of promovendi die werken aan een scriptie over het ontstaan van de Marechaussee of aanverwante studies. Zij maken daar dan ook regelmatig gebruik van.

De fraaie centrale hal van het Marechaussee Museum deed en doet tot op heden ook dienst als trouwlocatie van het stadje Buren. Verschillende jaren doet Gert Jan dienst als bode bij de huwelijken die in het museum worden voltrokken. Er komen natuurlijk ook veel bezoekers naar het mooie stadje Buren en naar dit mooie weeshuis met haar gespecialiseerde museumcollectie. Groepen van 20 personen ontvangen en rondleiden en hen de geschiedenis van het museum vertellen en alles over de collectie, dat kan Gert Jan als geen ander en natuurlijk uit eigen ervaring.

Rond 1991 start het werk van Gert Jan in Buren. Hij blijft in dienst van de marechaussee maar wordt "boven de sterkte" van brigade Nijmegen geplaatst, zoals dat in zijn kringen wordt verwoord. In 2004, op 58-jarige leeftijd, gaat hij met pensioen. Gert Jan is dan 12½ jaar in dienst geweest bij het Marechaussee Museum. Hij krijgt van de Marechaussee een gouden speld voor 36 jaar trouwe dienst bij de Koninklijke Marechaussee. De zilveren en de bronzen speld zijn dan al in zijn bezit. Daarna blijft Gert Jan nog 12½ jaar bij het museum werken als vrijwilliger. In zijn totaliteit heeft hij 25 jaar dienst gedaan bij het Marechaussee Museum als hij in 2016 afzwaait.

Hoe komt de marechaussee aan zo'n prachtig gebouw in Buren om daar haar museumcollectie te huisvesten? Dat heeft alles te maken met het wees-

huis dat zich eerst in dit mooie pand bevond en dat gesticht is door Maria van Nassau in 1619, postuum.

BUREN EN HET WEESHUIS

Buren mag zich Oranjestad noemen vanwege de band met het Koninklijk Huis. In Buren stond vanaf de middeleeuwen bijna het grootste kasteel van Nederland, het Huis Buren, waarvan de laatste bewoner Frederik Hendrik was, die er toen niet veel belangstelling meer voor had. Dit indrukwekkende middeleeuwse kasteel raakte langzaamaan in verval en is uiteindelijk geheel gesloopt in 1883.

In de hoogtijdagen van Huis Buren trouwde Willem van Oranje in 1551 met de enige dochter van de schatrijke kasteelheer (Maximiliaan van Egmont gehuwd met Françoise de Lannoy) met Anna van Buren – van Egmond. Deze Anna, geboren te Grave, was gravin van Buren, Lingen en Leerdam. Vrouwe van IJsselstein, Borssele, Grave, Cranendonck, Eindhoven, Jaarsveld, Kortgene, Sint-Maartensdijk en Odijk. Onze huidige Koningin Maxima en Koning Willem-Alexander zijn hierdoor nog altijd gravin en graaf Van Buren. Prins Willem van Oranje hield veel van zijn jonge vrouw, er is bekend dat hij een koosnaampje voor haar had: Tanneke.

Heel droevig overlijdt zij al op 25-jarige leeftijd en laat (na twee overleden kinderen) twee kleine kinderen achter: Maria en Philip. Zij is begraven in de Grote of Lieve Vrouwe Kerk te Breda. De kleine Maria van Nassau, dochter van Prins Willem van Oranje en Anna van Buren, groeit eenzaam op. Haar vader was altijd weg en in 1564 wordt zij door haar vader voor haar opvoeding naar Brussel gestuurd, naar Margaretha van Parma. Daar verbleef zij drie jaar. Haar vader bracht haar toen naar zijn moeder, oma Juliana van Stolberg, die woonde op slot Dillenburg. geeft in 1612 opdracht om een weeshuis te bouwen in Buren. Maria, gravin van Buren en Leerdam.

Maria van Nassau werd geboren in 1556 te Breda. Toen Maria twee jaar oud was overleed haar moeder. In 1575 breekt er in Buren een grote brand uit. Het Franciscanessenklooster van St. Barbara wordt

De Stichteres, Maria van Oranje Nassau

geheel verwoest. 1584 is een rampjaar. In dat jaar wordt de vader van Maria, Willem van Oranje, vermoord. In 1595 trouwt Maria op 39-jarige leeftijd in het stadje Buren met haar jeugdvriend, die zij al op haar 11e jaar voor het eerst ontmoet had, de Duitse graaf Philips van Hohenlohe-Neuenstein. Hij overlijdt echter vrij kort na hun huwelijk in 1606 aan een hersenbloeding als hij verblijft te IJsselstein. Hun huwelijk is kinderloos gebleven. Een huwelijk dat ook heel lang tegengehouden is door Maria's familie, omdat Van Hohenlohe een niet geliefd persoon was, mede door zijn drankmisbruik. Van Hohenlohe liet wel kinderen na uit een voorhuwelijkse relatie.

Maria van Nassau was geboren in 1556 te Breda. Zij was o.a. gravin van Buren en Leerdam. Zij werd heel jong wees en zij is kinderloos gebleven. In die tijd waren er ook in Buren en omgeving onder de 'gewone mensen' veel wezen.

In 1612 ondertekent Maria de Stichtingsakte voor een weeshuis te Buren. In 1613 wordt de eerste steen gelegd op de plaats waar het klooster stond dat was afgebrand. In 1616 overlijdt Maria, 60 jaar oud. Haar halfbroer, prins Maurits, zet de bouw van het weeshuis na haar overlijden verder door.

In 1619 kunnen de eerste weeskinderen komen wonen in het Koninklijk Weeshuis te Buren.

WIE KOOS MEN UIT OM IN HET WEESHUIS TE WONEN?

Prins Maurits, de halfbroer van Maria van Buren, stelt na haar dood in 1619 een reglement op en hij bepaalt dat het weeshuis mag worden bewoond door '12 jonge knechtjes en 12 jonge meisjes'. De wezen moesten ook 'echte geboren en gecomen zijn van eerlijke vrome ouders' (protestantse) en tevens afkomstig uit de oude Egmondse bezittingen, te weten de Graafschappen Buren en Leerdam met de Baronie van Acquoy en de Heerlijkheid IJsselstein. De kinderen moesten gekleed gaan in 'donkere tanneyt laken met M op hunner linker-mouw van oranje couleur' als herinnering aan de Stichteres. Deze regels zijn gebleven tot de sluiting van het weeshuis in 1953.

HET LEVENSVERRHAAL VAN EEN WEES UIT HET KONINKLIJK WEESHUIS BUREN

Gerard van den Berg en Gert Jan de Rover zijn blij als ze op een donkere herfstmiddag van dit jaar elkaar weer ontmoeten. Beiden zijn een tijdlang ernstig ziek geweest. Ze hebben allebei jaren samengewerkt in het Marechaussee Museum. Een prettige samenwerking, zo te zien. Maar het bijzondere met de heer Van den Berg is, dat hij is opgegroeid in dit museum, in het voormalige weeshuis. Geen leuk idee dat je als kind hier op moest groeien, maar wat een prachtige omgeving. Van den Berg is een ras verteller en hij vertelt over de mooie tijd die hij als kind hier heeft gehad.

Het verhaal

In 1935 wordt Gerard van den Berg als jongetje van 1,5 jaar oud opgenomen in het Weeshuis van

Buren. Samen met zijn vijf broers en zusters wordt hij hier ondergebracht nadat hun moeder overleden is aan tuberculose. Vader verdient de kost als binnenvaartschipper en kan niet zorgen voor een gezin met zes kleine kinderen. Maar een manneke van anderhalf kon ook niet opgenomen worden in een weeshuis. De statuten bepaalden dat de leeftijds-grens 5 jaar moest zijn. Een kind dat erg jong is, kan niet op een slaapzaal gelegd worden bij grote, stoeiende jongens.

Na lang beraad besluit het curatorium (een bestuur van vooraanstaande mensen aangesteld door het Koninklijk Huis, een notaris, of bijv. baron Verschuier van Mariënwaerd) het gezin niet uit elkaar te laten vallen, maar Gerard toch op te nemen in het weeshuis. De weesvader en moeder, vriendelijke en hartelijke mensen en zelf kinderloos, nemen Gerard op alsof hij hun eigen kind is en laten hem tot zijn 5e jaar in een ledikantje slapen op hun eigen slaapkamer.

De weesvader, meneer De Ridder, maakt samen met de oudere jongens een trapauto voor de vijfde verjaardag van Gerard. Een prachtig cadeau, zeker in die tijd. Gerard werd daarom in Buren "het verwende jongetje" genoemd.

De weesvader had in het weeshuis een groot handvaardigheid lokaal ingericht en liet de jongens zoveel mogelijk bezig zijn met hun handen. Zijn stelling was: "Wie goed met zijn handen kan werken, heeft altijd brood op de plank". Toch gingen in het weeshuis de jongens die een goede intelligentie hadden ook naar de Mulo, de HBS of het Gymnasium. Alle studies werden betaald via het curatorium. Ook als men verder kon en wilde studeren aan de universiteit.

Voor de meisjes lag het wat anders. Zij gingen ongeacht hun capaciteiten naar de huishoudschool. De meisjes kregen in het huis naailes van Mien, de naaister. Na hun schooltijd werden de meisjes zo mogelijk als hulp bij de 'betere families' geplaatst of bij gezinnen van adel. Zelfs op paleis Soestdijk kwam een weeshuismeisje uit Buren terecht. Koningin Juliana was daar erg trots op, Alie Schinkel was haar naam.

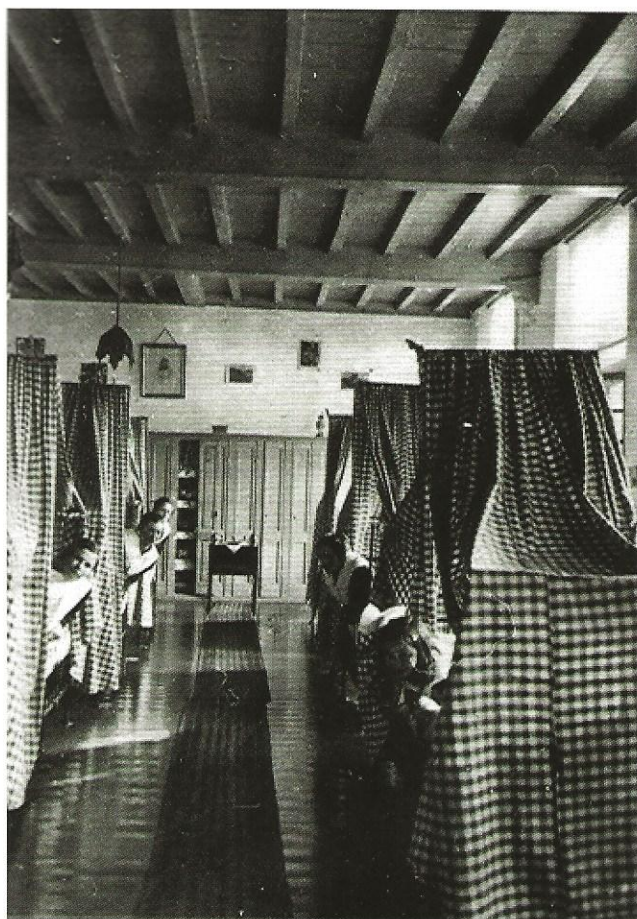
Voordat in 1928 het echtpaar De Ridder als weeshuisouders in Buren kwamen, was het een erg

Gerard tussen zijn weesvader en moeder

gesloten gemeenschap. De 24 kinderen kwamen bijna niet buiten de tuinen van het gebouw, alleen voor de zondagse kerkgang. Ze kregen ook intern les van een vaste onderwijzer. Het echtpaar De Ridder bracht hier verandering in. Ze vonden dat de kinderen gewoon moesten opgroeien met de Burense kinderen en in Buren naar school moesten gaan. Buren was niet rijk in die tijd en veel kinderen kwamen uit arme gezinnen. De schoolvriendjes keken hun ogen uit hoe luxe de weeshuiskinderen opgroeiden.

De meeste gezinnen in Buren moesten in die tijd nog water halen bij de pomp op de Markt, terwijl in het weeshuis warm en koud stromend water aanwezig was. De huizen in Buren werden verwarmd door één kachel, maar in het weeshuis was voor de Tweede Wereldoorlog al centrale verwarming. De kinderen uit Buren verzuchtten dikwijls: "Jullie lijken wel kinderen van rijkelui".

Meisjesslaapzaal

De weeshuiskinderen waren altijd gekleed in een uniform. Een zwart lakens pak met op de linkermouw een goud geborduurde M met daarboven een gouden kroontje. Gingen de kinderen in de vakantie naar familie, dan werden ze door een chauffeur naar het station van Geldermalsen gebracht en daar op de trein gezet. Tijdens zo'n treinreis vroegen medepassagiers soms aan de kinderen wat die M op de mouw van hun jas betekende. Gerard van de Berg vertelt dat ze met elkaar afgesproken hadden hetzelfde antwoord te geven op die vraag: "Wij zijn bij de Marine". Direct kwam de tegenvraag: "Zo jong al?" Dan antwoordden ze: "Ja, dit is een speciale opleiding". Hierdoor was geen verdere uitleg nodig over het weeshuis en Maria van Nassau, enz.

De Tweede Wereldoorlog was een zware tijd voor het weeshuis. Toch gaan er verhalen dat de Duitsers Buren nooit hebben gebombardeerd vanwege respect voor het weeshuis.

Maart 1943 trof het weeshuis een ramp. De weeshuisvader overlijdt plotseling aan een hartaanval.

Weeshuiskinderen op weg naar de kerk

Heel Buren was in diepe rouw, want de heer De Ridder stond in hoog aanzien. Daarom werd hij via de grote poort van het weeshuis ten grave gedragen. Dit was heel bijzonder, omdat de poort alleen openging als er hoog bezoek kwam.

De weesmoeder was een sterke vrouw en zij heeft met steun van het curatorium en met behulp van tuinman Hoogteyling en naaister Mien de leiding over het weeshuis behouden tot het gesloten werd in 1953.

"In de tijd na de Tweede Wereldoorlog", vertelt de heer Van den Berg, "gingen we naar school gewoon gekleed in een manchester broek en jasje en waren de uniforms verleden tijd. Zo vielen wij niet meer op.

We leefden als één groot gezin en beschouwden elkaar, alle 24 kinderen, als broers en zusters. Het Koninklijk Weeshuis Buren stond zeer goed aangeschreven. Als iemand uit dit huis ging solliciteren werd hij bijna altijd aangenomen".

Een laatste vraag aan Van den Berg. "Heeft iedereen hier een goede tijd gehad?"

"Ja, een heel goede en bijzondere jeugd. En wat mijzelf betreft, dankzij de liefdevolle zorg van de weeshuis vader en moeder".

Koninklijk embleem

Twee oude bekenden

Anna op rivier de Merwede

VAREND ERFGOED

Door Gert Romijn

Een bijzonder verhaal.

Schipper Gerrit den Breejen uit Boven-Hardinxveld liet in 1885 op een werf in Papendrecht een rijnschip bouwen, een schip dat nu nog in de vaart is. Het moet in die tijd een hele onderneming geweest zijn om dat aan te durven: een bedrag van f 5900,-- uitgeven, incl. tuigage en met inruil van het oude schip, is niet mis!

Uiteraard was Den Breejen zeer in zijn sas met zijn schip en wel zo dat hij zich met de hele familie aan boord liet vereeuwigen, ook iets dat niet zo vanzelfsprekend was in die tijd. Op de zwart-wit foto staat de eigenaar links met naast hem zijn vrouw Trui den Breejen, mijn opoe. Gerrit den Breejen heeft het schip met gepaste trots naar zijn vrouw genoemd: ANNA

De familie heeft met het schip jarenlang de kost mee op kunnen zeilen en het bleef tot 1975 in de familie, tussentijds wel met 10 meter verlengd, iets wat toen veel meer werd gedaan, er kon dan simpelweg meer vracht worden vervoerd en dat betekende meer inkomsten.

De vrouw met witte schort, mijn opoe, kon het absoluut niet vinden aan boord en was zelfs bang op het water. Wel trouwde ze met een schipper, een schipper in hart en nieren: Adriaan Romijn, mijn opa. Maar varen zat er niet meer in. Omdat er natuurlijk wel brood op de plank moest komen, werd er aan de wal een kruidenierswinkeltje begonnen. Op diezelfde plaats op De Buurt staat onze winkel nog steeds.

Eind 1975 komt de klipper in handen van de Dordtse broers Jaap en Ton Vreeken. Hun eerste reis is naar een werf in Hardinxveld om de "Anna" weer in de originele staat terug te laten brengen. De eerder aangebrachte verlenging van 10 meter moet er weer tussenuit en ook de stuurhut gaat eraf.

Familie Den Breejen aan boord van de Anna

Dit soort klussen werd in het verleden veel gedaan door de gebroeders Hendrik en Frits Haeser. Zij hadden een werfje op de Buurt te Boven-Hardinxveld: verlengen en later weer inkorten; zo houd je de economie draaiend.

De Dordtenaren hadden als doel zeiltochten te organiseren en daarvoor was een passagiers-accommodatie ingericht. Beduidend iets anders dan zand en grind vervoeren. Zelf waren ze enigszins verbaasd dat zij dit geweldig zeilende schip in handen hadden gekregen.

Het is juni 1979 als het plan wordt geboren om een boek over het schip te schrijven met de titel: *Met de Anna onder zeil*

Het wordt een bijzonder boek, want naast de schippers gaan ook de schrijvers: Cees Buddingh en Sietzo Dijkhuizen mee, de tekenaar Otto Dicke en de fotograaf Jan van de Kam.

Op 1 september van datzelfde jaar is het zover: als iedereen aan boord is, vertrekt het binnenvaart-zeilschip vanuit de Dordtse Wolwevershaven. Het schip zal een week door Nederland varen, onder zeil of op de motor en dan de mooiste dorpjes en steden aandoen zoals: Heusden, Bronkhorst, Deventer en Urk. Op het ruime sop van het IJsselmeer is het helemaal genieten met de wind vol in de zeilen. Maar tegelijkertijd gaat ook een filmploeg van de Vara mee. Zij leggen die hele week op film vast en deze wordt later in het jaar onder dezelfde naam als de titel van het boek op T.V. uitgezonden.

Als je de film draait, hoor je dat de broers Vreek- en veel respect hebben voor de mannen van het eerste uur. Met vrouw en kinderen aan boord, wisselende omstandigheden, leeg en geladen en dan de zeilen hijsen het was héél hard werken. "Wij kunnen er nu van meepraten en wij doen het dan nog voor ons plezier" zo hoor je ze tegen elkaar zeggen.

Inmiddels is de Anna het schip van de familie Krikke geworden en heeft het Muiden als thuishaven. Maar vorig jaar tufte de klipper de Hardinxveldse haven binnen. Verre familieleden van de eerste schipper Den Breejen stapten die dag in het huwelijksbootje. Hoe mooi dat de "oude Anna" dit jonge stel over de Merwede droeg naar de plaats waar zij hun feest wilden vieren: Woudrichem.

Ook ik wilde de klipper nog wel eens echt zien en hij zou dat weekeinde in de historische haven van Woerkum blijven. Op zaterdag 8 augustus 2016 lag hij daar inderdaad afgemeerd naast nóg een oude Boven-Hardinxveldse klipper: De Goede Verwachting. Dit schip van Rein Verschoor, heeft vele jaren in een kreek in Den Bout gelegen om daar stilaan aan zijn eind te komen, het schip leek weg te sluipen in de krekken der eeuwigheid.

Maar het tij keerde, Koos Persoon, ooit bode in de Tweede Kamer, heeft na lang onderhandelen het schip van de familie Verschoor gekocht. Hij heeft veel moeten schrappen en teren, heeft ziel en zaligheid, geld en tijd in de klipper gestoken om dit ijzeren rijnschip, dat weer en wind heeft getrotseerd, de allure van vroeger terug te geven.

Detail: in de kajuit is, o.a. de winkelinventaris van onze zaak gebruikt (v/h Bosman) om het geheel zo authentiek mogelijk te houden. De familie woont op dit schip en ze zwerven er van tijd tot tijd mee over de Nederlandse wateren.

Het is een trieste druilerige zondagochtend als de Anna rond het middaguur opduikt op een grauwe Merwede, helaas voor mij niet onder zeil, en richting Boven-Hardinxveld komt.

Op de "plank" waar eerst Hardinxveld en later Dordrecht stond, zie ik nu alleen maar ANNA staan, dat is in ieder geval zo gebleven.

Ze vaart nu op dat stukje rivier waar dorpsgenoot Janus v.d. Hil de Anna talloze keren heeft geschilderd en het zou zomaar kunnen dat het werk zijner handen in diverse huiskamers een ereplaats heeft gekregen.

Een schilderij met in de hoofdrol de Anna, met de appelbloesemrand werd dan in een adem bij mij thuis gezegd, en op de achtergrond de Fop Smit, het schoolhuis, de oude veerbrug, de kopergieterij en het werfje van de gebroeders Haeser. Er is helaas niets meer van terug te vinden.

Alleen op de ANNA lijkt de tijd geen vat te krijgen. 2017

Twee klippers in Woerkum

Schilderij met in de hoofdrol de Anna

Jaren geleden voer het bestuur met de Anna

GENEALOGIE

A. L. Verhoef

VAN DE WERKGROEP GENEALOGIE

Deze keer weinig nieuws te melden van de werkgroep. Wel zijn er enkele reacties ontvangen over de publicaties van de stamlijnen Lormier en Van de Wetering uit de Mededelingenbladen van winter 2016 en zomer 2017.

VAN DE WETERING

Een van onze leden maakte ons erop attent dat er waarschijnlijk enkele fouten waren geslopen in het stukje "Bij de kwartierstaat van Arie Pieter van de Wetering", waar de stamlijn als vervolg van de kwartierstaat is opgenomen. Hij leverde daarbij ook de doopdata van de kinderen aan, voor zover bekend. Het betreft de eerste drie generaties van de stamlijn, nu luidende als volgt:

01. Arien Paulusz van de Wetering, ged. Sliedrecht 8-6-1732, ovl. aldaar 10-8-1799. Griend-eigenaar, gehuwd met Cornelia Adriaans Venis.
02. Paulus Gerritsz van de Wetering, ged. Nieuwpoort 5-8-1691, ovl. Sliedrecht 10-5-1764. Ondertr. Brandwijk 25-11-1717, alwaar attestatie gegeven werd op 18-12-1717 om te Giessen-Oudkerk te trouwen met Ariaantjen Ariens Hoek. Hij trouwt daarna op een onbekende datum, maar waarschijnlijk vóór 1725, met zijn 2e vrouw Kommertje Ariens Guijs, doopdatum niet bekend, ovl. te Sliedrecht op 23-9-1749. Volgens eerdere gegevens was hij Hospes in herberg "De Engel".
03. Gerrit Paulussen (van de Wetering), doopdatum onbekend. Hij trouwde met Barber Teunis (Vinck), doopdatum tevens onbekend. In het Mededelingenblad stond vermeld dat de onder punt 03. vermelde Gerrit gehuwd was met Maria Buijs en dat hij Heemraad was in Gorinchem. Om de proberen na te gaan of dit klopte, is werkgroepslid Willem van den Heerik naar het archief te Gorinchem afgereisd. Helaas kon hiervan geen bevestiging worden gevonden waardoor wij vanaf 03. in de stamlijn in het duister tasten. Misschien komt er nog een helder moment waardoor het onderzoek nog verder voortgezet kan worden. Vanwege de overzichtelijkheid zijn hier de doopdata van de bekende kinderen weggelaten.

LORMIER

De gegevens van de familie Lormier, opgenomen in Het Mededelingenblad van winter 2016, waren deels afkomstig uit een boek waarin de genealogie van het geslacht Lormier is beschreven. In dit al enige jaren oude boek komen enkele gegevens voor die inmiddels zijn achterhaald door de moderne technieken en zoekmogelijkheden. Wij ontvingen enkele verbeteringen die hierna integraal worden weergegeven.

ERRATA BIJ "STAMLIJN PIERRE LORMIER - ARIE KOOREVAAR"

05. Isaac Lormier is geboren op 14-03-1668 in Nérac (Fr.), meester schoenmaker, zoon van François Lormier (zie 4) en Françoise Bonnet. Isaac is overleden in Rotterdam (aangifte impost 28 -06-1734), 66 jaar oud. Isaac trouwde, 31 jaar oud, op 10-05-1699 in Den Haag met Anne Elisabeth Hardillier, 32 jaar oud. Anne is geboren op 25-02-1677 in Aulnay, onder Mer, gelegen aan de Loire in het département Loir-et-Cher (Fr.). Zij is gedoopt op 28-02-1677 in de protestantse kerk van Mer (Fr.) Anne is overleden in Rotterdam (aangifte impost 09-11-1751), 74 jaar oud.
06. Jean François (Johannes Fredericus) Lormier is geboren op 10-06-1719 en gedoopt op 15-06-1719 in Rotterdam, meester-chirurgijn en gerechtsbode te Niemandsvriend (Sliedrecht), zoon van Isaac Lormier (zie 5) en Arine Elisabeth Hardillier. Johannes is overleden in 1783 in Sliedrecht, ongeveer 64 jaar oud. Johannes trouwde (1), 24 jaar oud, op 03-03-1744 in Rotterdam met Johanna Maria van der Weijdtmolen, jd. van 's-Hertogenbosch, nadat zij op 16-02-1744 in Rotterdam in ondertrouw waren gegaan. Johanna overleed in Niemandsvriend (Sliedrecht) (aangifte impost 18-6-1761). Johannes trouwde (2), 43 jaar oud, op 01-12-1761 in Rotterdam met Stijntje Merkens (Christina Markus), gedoopt op 08-02-1733 in Sliedrecht.

07. Isaac Lormier, arbeider, zoon van Johannes Fredericus Lormier (zie 6) en Johanna Maria van der Weijdtmolen. Hij is gedoopt op 05-07-1750 in Sliedrecht. Isaac is overleden op 24-12-1818 in Sliedrecht, 68 jaar oud. Isaac trouwde, 23 jaar oud, 04-02-1774 in Sliedrecht met Lijsbeth Cornelisdr. Eelleboom, 30 jaar oud. Zij is gedoopt op 28-04-1743 in Sliedrecht. Lijsbeth is overleden op 02-09-1813 in Sliedrecht, 70 jaar oud.

Kind van Isaac en Lijsbeth in de vrouwelijke lijn Lormier naar Arie Koorevaar:

08. Maria Isaacsdr Lormier is geboren op 18-09-1779 in Sliedrecht, dochter van Isaac Janszn Lormier (zie 7) en Lijsbeth Cornelisdr. Eelleboom. Zij is gedoopt op 26-09-1779 in Sliedrecht. Maria is overleden op 23-09-1821 in Sliedrecht, 42 jaar oud. Maria trouwde, 26 jaar oud, op 19-04-1806 in Sliedrecht met Bastiaan Arienszn Guijs, 25 jaar oud, griendman, griendbaas, nadat zij op 29-03-1806 in Sliedrecht in ondertrouw waren gegaan. Bastiaan is geboren op 26-06-1780 in Sliedrecht. Hij is gedoopt op 02-07-1780 in Sliedrecht. Bastiaan is overleden op 24-12-1848 in Sliedrecht, 68 jaar oud.

Genealogische werkgroep

Onze genealogische werkgroep is iedere zaterdagmorgen in het HIC aanwezig om u te helpen bij het zoeken naar uw familie-verleden. Van 10.00 tot 12.00 uur en eventueel op andere dagen na een afspraak bij onze secretaresse.

Wilt u graag zelf zoeken en specifiek in de Alblasserwaard, dan is de volgende site het bezoeken zeker waard:

www.genealogie-alblasserwaard.nl
van Fred Stuij.

Fred Janssen en Johan van den Bout

VERSLAG NAJAARSLEZING

Freke Corten

De najaarslezing die dinsdag 28 november jl. plaatsvond in De Parel, stond in het teken van de genealogie. Spreker was de heer Fred Janssen die uitvoerig inging op het gebruik van de website Wie Was Wie. Deze website wordt veel gebruikt voor genealogisch onderzoek en is ontstaan uit de voorloper Genlias.

Wie Was Wie is een website voor stamboom-onderzoek met genealogische gegevens afkomstig van een groot aantal provinciale en regionale archief instellingen uit heel Nederland en Suriname. Hier vindt men onder meer akten van burgerlijke stand, doop, trouw en begraafboeken, bevolkingsregisters en memories van successie.

Zelf een stambouw bouwen en stambomen bekijken die door anderen zijn gemaakt. In 2013 zijn een grote hoeveelheid genealogische documenten van meer dan 20 archieven in deze nieuwe website samengebracht die het overgrote deel van het land beslaat.

De heer Janssen, die werkzaam is in de ICT en als vrijwilliger betrokken bij diverse afdelingen van de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging), wist zijn toehoorders te boeien met een verhelderende toelichting op het gebruik van deze website en de verschillende onderzoeksmethoden. Ook werd, aan de hand van vragen uit het publiek, een demonstratie gegeven van de zoekmogelijkheden op de website.

Met een opkomst van ca. 75 geïnteresseerden mogen we terugkijken op een zeer geslaagde avond.

Op de website van onze vereniging, www.hv-hardinxveld-giessendam.nl staat de PowerPoint Presentatie die de heer Fred Janssen toonde bij zijn lezing over WieWasWie, zoektocht naar uw voorouders.

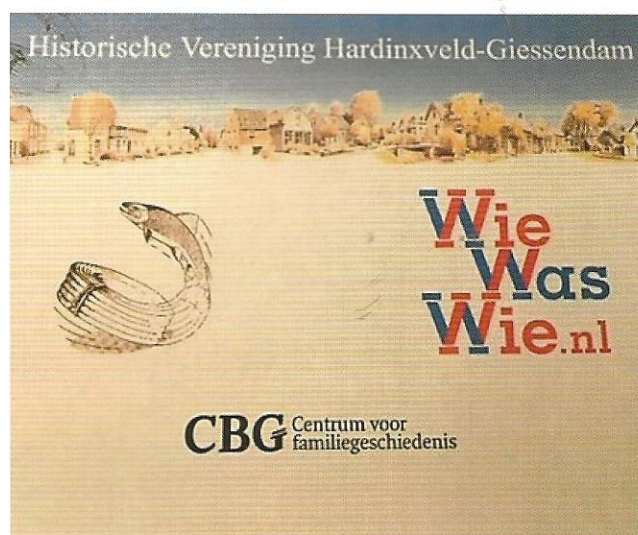

Najaarslezing

Social Media Wie Was Wie

www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

40 JAAR BIBLIOTHEEK IN HARDINXVELD-GIESSENDAM

Nel Scheijgrond

Op 21 december is het veertig jaar geleden dat de gemeentelijke bibliotheek is geopend. Na een lange periode van voorbereidingen was het op 21 december 1977 zo ver dat het personeel klaar stond om alle inwoners trots de nieuwe bibliotheek te laten zien.

Het werd een gemeentelijke bibliotheek waarbij het bestuur werd gevormd door een adviescommissie van de gemeente. Zo zou er een kortere lijn naar de gemeente zijn en was de bibliotheek van en voor alle inwoners van Hardinxveld ongeacht hun religieuze achtergrond.

De eerste dag was de belangstelling zo groot, dat het dringen was bij de inschrijf- in- en uitleenbureaus. De druk werd zo groot dat de bureaus achter tegen de muur werden geschoven en het bestuur werd ingezet om de mensenstroom te reguleren.

Het personeel werd gevormd door lokaal administratief personeel met daarnaast een bibliothecaris en een lokaal bibliotheekmanager.

Het aantal boeken moest al na een jaar fors uitgebreid worden omdat men in Hardinxveld veel meer per persoon las dan het landelijk gemiddelde. Op de vrijdagavond kon men in het begin de drukte niet aan zodat de jeugdafdeling gesloten werd om iedereen voldoende ruimte te geven. Dit was voor niemand een gewenste situatie. Deze werd dan ook snel teruggedraaid toen er een uitbreiding kwam van het aantal uren voor nieuw personeel.

Alle boeken werden destijds met de hand uitgeleend, een stempeltje erin en ieders nummer op de boekkaartjes. Deze kaartjes moesten na de uitlening op alfabetische volgorde worden gezet. Bij teruggebrachte boeken werden de boekkaartjes bij de juiste datum gezocht, boeken moesten worden opgeruimd en de boekkaartjes weer op alfabet gezet. Al met al een heel werk ook na de uitlening.

Toen in januari 1983 de computer zijn intrede deed in de bibliotheekwereld en ook meteen in de bibliotheek in Hardinxveld, waren veel van deze administratieve handelingen verleden tijd. Er kwam meer tijd voor allerlei andere taken die een bibliotheek eigenlijk tot een informatieplek maakt. Er kwam tijd voor het houden van tentoonstellingen, ook met actuele thema's, het vieren van de Boekenweek, Kinderboekenweek; het ontvangen van klassen van de lokale scholen.

Bibliotheek Pietersweer

In de beginjaren was de belangstelling tijdens de viering van de Kinderboekenweek zo groot dat deze in de Sporthal de Wielewaal werd gevierd met 300 kinderen. Dit was destijds een gezamenlijk project van de Bibliotheek met de Duccdalf.

In 1988 nam het gemeentebestuur de beslissing om in Boven-Hardinxveld een filiaal van de bibliotheek te openen. Eind augustus 1989 was het zover dat daar de deuren opengingen. De bibliotheek was daar speciaal gericht op de twee basisscholen. Voor de opening werd er overleg gepleegd met de basisscholen dat er speciale openingstijden zouden komen voor het boeken ruilen per klas, zodat men daar niet meer in de schoolbibliotheek hoefde te investeren. Daarnaast werd de collectie vooral op de senioren en ouders van kleine kinderen uit Boven Hardinxveld afgestemd. De bibliotheek was niet groot en ook de collectie bestond uit niet meer 6000 banden.

De basisscholen als burens hebben grote invloed gehad op de activiteiten van het bibliotheekfiliaal. De schoolkinderen hebben in 2008 zelfs heel intensief geholpen met de nieuwe uitstraling van de bibliotheek. De kinderen vonden dat er een bioscoop moest komen, en een rustplek waar men zich kon verstoppen en de leerlingen bedachten zelf allerlei activiteiten en organiseerden de filmmiddagen. Dat zal nu met de verhuizing weer gaan veranderen.....

Met de intrede van de computer werd de algehele functie van alle bibliotheken veranderd. Het werd veel meer een informatieplek.

Was eerst het recreatieve lezen de voornaamste taak van een bibliotheek, dat veranderde snel in een informatieve functie.

Toen de computer zijn intrede deed in de wereld, kon iedereen de eerste kennismaking met de computerwereld hebben in de bibliotheek. In Hardinxveld stonden snel daarna in de personeelsruimte 6 verschillende personal computers van o.a. Atari, IBM waarmee iedereen (op afspraak) kennis kon maken, spelletjes kon doen etc.

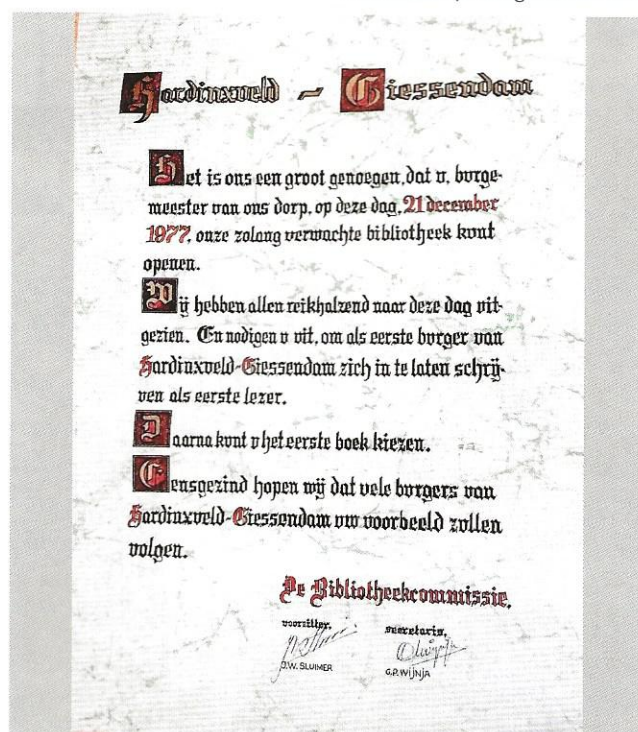
Alle jaren gaf de bibliotheek ook cursussen over het gebruik van computers. De eerste jaren was het gebruik nog zonder internet. Men stuurde de informatie naar een verwerkingskantoor, die alles in de hoofdcomputer opsloeg.

Pas in de 90er jaren werd er het internet aan toegevoegd en kon men overal rechtstreeks overal alle info tevoorschijn toveren.

Ook daarmee veranderde de functie van de bibliotheek weer heel grondig. Kon men eerst op een vaste plek informatie verkrijgen uit boeken of opgeslagen plekken in een computer, nu kon men vanuit huis, school alle informatie bekijken en gebruiken. Informatieve boeken zijn min of meer overbodig als men actuele info wil opzoeken. De actuele informatie in boeken is snel verouderd. Ook de e-reader heeft inmiddels zijn plek veroverd, alhoewel een papieren boek in handen hebben niet te vergelijken is met het digitaal lezen. Toch is de bibliotheek in Hardinxveld-Giessendam nog steeds een plek waar men graag vertoeft. In de loop-der-tijden is het personeel veranderd, de indeling van de ruimte en ook de activiteiten veranderen.

Er worden nu maandelijks films vertoond; lezingen worden gehouden; er wordt 2x per week door vele vrijwilligers een taalcafé voor buitenlandse mensen georganiseerd om hen te leren goed Nederlands te spreken. Kortom, iedereen is en blijft welkom, de bibliotheek beweegt mee met een veranderende samenleving.

Oorkonde opening bibliotheek

WIE (HER)KENT?

Arnold de Haan

In ons fotoarchief bevindt zich al heel lang een kopie van een ansichtkaart met een plaatje van een schouw met allerlei attributen in een oude boerderij met de tekst "Giessendam, Geen Museum, maar toch...". (zie tekst op de foto) Het lijkt wat op het interieur van "De Koperen Knop" maar dat is het zeker niet. Omdat het een kopie is, was niet bekend wie de uitgever van deze kaart was.

Lang hadden wij het idee dat deze foto niet in Giessendam was gemaakt maar wellicht elders in de omgeving. Bij een schenking van een aantal oude ansichtkaarten van niet zo lang geleden troffen wij een vergelijkbare kaart aan. Hierop is dezelfde schouw te zien vanuit een iets andere hoek met de tekst "Giessendam, Oudhollands interieur".

Deze kaart is, te oordelen aan het uiterlijk, omstreeks het begin van de jaren '50 van de vorige eeuw uitgegeven door De Ruijters Boekhandel, destijds gevestigd in de Peulenstraat.

Door deze vondst moet wellicht het idee dat deze foto's niet in Giessendam zijn gemaakt worden bijgesteld.

Onze vraag aan u is daarom:
Wie kent deze foto's en weet in welke boerderij (mogelijk in Binnendams?) deze zijn gemaakt?

Detail schouw, foto Giessendam, Oud-Hollands interieur

WIE (HER)KENT? (REACTIES)

Alie van Lopik-de Jong

Op de foto die in het vorige Mededelingenblad geplaatst is van kraamverzorgsters uit onze regio en die ik vond in het archief van mijn tante Geertruida Maria de Jong, voormalig docente verpleegkunde, kwam een eerste reactie van Piet Boer. Hij schreef het volgende:

Beste redactie,

Hartelijk dank voor het mooie Mededelingenblad. Hierbij een reactie op de dames van de Kraamverpleging. De tweede van rechts in de op één na bovenste rij is volgens mij Adrie Verhoeven, een nicht van mijn vader. Dochter van Jacob Verhoeven, die politieagent was in Sliedrecht en Janna Boer, een zus van mijn opa.

*Adriana Johanna (Adrie) * 04-09-1924 te Sliedrecht. Ze was kraamverpleegster en ze heeft menig Boertje ter wereld geholpen, zelfs mij! Ze trouwde 10-05-1957 te Sliedrecht met Cees Visser * 03-06-1926 te Sliedrecht. Ze overleed 04-02-1993 te Sliedrecht. Ze hadden vier kinderen: Jacob, Cees, Janneke en Attie.*

Groeten, Piet

De tweede reactie kwam van: Jan Buijk uit de Thorbeckestraat, met een reactie op Wie(Her)Kent zomer 2017.

Een nicht van mij staat afgebeeld op de derde rij van beneden, 2e van links met bril, zij heette Ko Meijwaard en heeft altijd in Sliedrecht gewoond. Zij is altijd vrijgezel gebleven en is tot aan haar pensioen kraamverzorgster geweest.

Zij heeft ook ons geassisteerd bij de geboorte van onze eerst dochter in juli 1968. Zij verheugde zich op het kraambezoek dat overdag zou komen, allemaal familie, lekker bijkletsen, want dat kon zij. Maar er kwam overdag niemand, iedereen kwam 's avonds. Ik was doodop van het serveren van koffie, thee en beschuit met muisjes.

Enkele stereotype uitspraken van Ko waren:

- 1. Bij de geboorte: "Wat een leuk tarwebroodje is deze baby".*
- 2. Over het aantal kinderen dat de gezinnen kregen, zij kwam zelf uit een gezin van 8 kinderen.
EEN is geen
TWEE is normaal
DRIE is asociaal*

De derde reactie kwam van Bas Huisman. Hij schreef het volgende:

Ook mijn vrouw Tiny Huisman-Post kon iemand traceren te weten Nel Coenraads, waarschijnlijk afkomstig uit Boven-Hardinxveld en na haar huwelijk met een De Kreij in Giessen-Nieuwkerk gaan wonen.

Nel is op de achterste rij de derde van rechts.

Weken later ging de telefoon en reageert er nog iemand op de foto met de mededeling:
"Ik sta zelf op deze foto".

Dat was een leuke verrassing. Mevrouw Jopie Bloot uit Gorinchem, inmiddels 86 jaar (zij lijkt minstens 15 jaar jonger) breng ik een bezoek om nu uit de eerste hand te kunnen horen wie er op de foto staan en waar die opleiding in Gorinchem is geweest.

Het was in de Boerenstraat. Het nummer is Jopie vergeten. Het kan 13 of 9 zijn geweest.

Tijdens welke jaren was het kraamcentrum daar? In ieder geval in 1952-53. Het bevond zich in een groot herenhuis waarvan twee verdiepingen door de dames gebruikt werden. Er waren naast mijn tante, zuster De Jong, die de leiding over het tehuis had, meerdere docenten, volgens Jopie Bloot. Er was bijvoorbeeld ook een zuster Van Oorspronk die les gaf. De mevrouw in het wit lijkt een dokter, maar zij is wijkverpleegkundige en de dochter van dominee Bartlema van de Ned. Herv. Kerk op de Dam. Jopie vertelt dat zuster De Jong streng was. Daar mocht je op zondag niet van handwerken als dat van je ouders ook niet mocht. Zuster Van Oorspronk deed niet zo moeilijk.

Jopie Bloot kan zich deze foto niet herinneren. Zelfs niet het feit dat hij gemaakt is. Zij is hier de jongste van het stel.

Er waren veel oudere leerlingen bij deze opleiding. Vrouwen die al jaren baakster waren en nu de kans namen gediplomeerd te raken. Zij waren dikwijls ongehuwd en moesten zelf voor een inkomen zorgen. Zij woonden niet intern, maar volgden bijscholingscursussen. Het was een opleiding die bestond uit werken en leren. De jongere leerlingen woonden tijdens de opleiding intern in de Boerenstraat. Onder begeleiding deed je een kraam. In de Boerenstraat was tevens het kantoor van het Kraamcentrum. Hier kwamen ook de telefoontjes

binnen voor kraamhulp. De mensen stuurden later als dank dikwijls nog leuke foto's van de dagen dat de kraamhulp aanwezig was geweest. Tijdens de Watersnood van februari 1953 was het Kraamcentrum in de Boerenstraat ook in bedrijf en maakten de kraamverzorgsters mee dat er tijdens een bevalling geen kraamheer aanwezig was omdat hij naar het gat moest in de dijk, samen met de soldaten uit de Gorcumse kazerne. Dat had een grotere prioriteit dan het aanwezig zijn bij de bevalling van zijn kind.....

Ik heb het Regionaal Archief in Gorinchem gebeld om te vragen of zij mij meer informatie konden verschaffen over dit Kraamcentrum in de Boerenstraat. De ambtenaar die ik aan de telefoon kreeg kende het Kraamcentrum niet en zei mij dat ik hem iets nieuws vertelde en dat ik kon komen zoeken in de archieven.

Mijn zoektocht was dus nog niet ten einde, want ik kreeg wel een tip van de ambtenaar van het Regionaal Archief om eens in hun digitale krantenarchief te zoeken. En wat een verrassing! Daar vond ik drie bewijzen van het Kraamcentrum in de Boerenstraat en ook het juiste adres: Boerenstraat 16. Geopend 26 maart 1952.

NAMEN BIJ DE FOTO'S:

1. Van der Meijden-Giessenburg
2. ?
3. ?
4. Josien Hol ?
5. ?
6. ?
7. Maaïke Kortlever
8. ?
9. Stien Stokking (baakster)
10. Nel Coenraads
11. ?
12. Advocaat (baakster)
13. Grieta Jongkind
14. Ko Meijwaard
15. ?
16. ?
17. Van Oorspronk (leidster – verpleegkundige)
18. ?
19. ?
20. ?
21. Adrie Verhoeven
22. Rietje van Alkemade (kantoor)
23. ?
24. Cor de Leur
25. De Jong (docente – verpleegkundige)
26. Bartlema (wijkverpleegkundige)
27. Truus de Bruin uit Schelluinen
28. Riek van der Ven
29. Gré Klijn (later Van Wingerden-Klijn)
30. Emmie de Winter uit Sliedrecht (is later wijkverpleegkundige geworden)
31. ?
32. Jopie Bloot
33. ?
34. ?

Kraamcentrum te Gorinchem geopend

Gorinchem is nu ook een Kraamcentrum rijk geworden. Een lange tijd van voorbereiding heeft het bestuur van het Groene Kruis nodig gehad om alles voor elkaar te krijgen, maar die moeite is dan ook ruimschoots beloond. Woensdag is in de Boerenstraat door dokter Hilbrands het openingswoord gesproken en wij zijn het er met hem over eens, dat dit centrum in een zeer grote behoefte voorziet. Niet alleen Gorinchem, maar een groot gedeelte van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden kan er van profiteren en zal er van profiteren.

Het huis overgedragen aan de zorgen van zuster De Jong

Het was dokter Hilbrands van Giessendam een groot genoegen zoveel genodigden te kunnen begroeten op deze openingsmiddag van het Kraamcentrum van het Groene Kruis voor de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Onder de belangstellenden merkten wij o.a. op burgemeester Van Rappard van Gorinchem, wethouder mevrouw Van Andel en de gemeentesecretaris, de burgemeester van Leerdam en de gemeentesecretaris van Slidrecht, dokter Van Maanen, zuster Van der Sar, zuster Kapteijn en de voorzitter van het hoofdbestuur der Zuid-Hollandse vereniging van het Groene Kruis dr. Steijling, alsmede mejuffrouw Schrale directrice van de Nijverheidsschool voor Meisjes te Gorinchem. Al deze personen hebben hun medewerking verleend voor het totstandkomen van het kraamcentrum en daarvoor was spreker hen ten zeerste dankbaar.

Gorinchem heeft een betekenis als streekcentrum en daarom is het oog gevallen op deze plaats voor de vestiging van het kraamcentrum. Hoewel er geduld is geoefend voordat het echter zover was, kon dokter Hilbrands toch niet anders dan woorden van waardering laten horen over de medewerking van B. en W. van Gorinchem.

Een bemiddelingsbureau zorgt voor het contact met de a.s. moeders en er worden reeds gesprekken gehouden te Slidrecht, Giessendam, Hardinxveld, Gorinchem, Leerdam, Vianen, Molenaarsgraaf en Bleskensgraaf.

Zuster De Jong zal de scepter zwaaien over dit centrum. Zij zal de hulp hebben van een assistente, terwijl twee leerlingen inwonend zullen zijn in het huis, om zodoende tijdig hulp te kunnen bieden, waar dit plotseling nodig is. Ook in Leerdam en in Slidrecht zullen assistenten geplaatst moeten worden, doch zover is het nog niet en dit zijn nog toekomstdromen. Wellicht zal spoedig dit centrum te klein zijn om alle aanvragsters te helpen.

Met het overdragen van het pand aan de hoede en zorg van zuster De Jong verklaarde de voorzitter van het bestuur van het Groene Kruis dit Kraamcentrum voor geopend.

Burgemeester Van Rappard, tevens sprekende uit naam van de gemeentebesturen van Leerdam en Slidrecht, noemde het een belang voor de streek, dat dit Kraamcentrum thans een feit is geworden. Mensen van buiten noemen deze uithoek van Zuid-Holland wel een „achterhoek“ en er ontbreekt ook wel het een en ander aan, doch dit Kraamcentrum zal er toe bijdragen dat de toestanden op het gebied der volksgezondheid een stuk vooruitgaan.

Het pad van het bestuur der vereniging is niet over rozen gegaan bij het bepalen van de plaats van vestiging en het gemeentebestuur van Gorinchem heeft het moeten afleggen te-

gen de voortvarendheid en de vasthoudendheid van het bestuur van het Groene Kruis. Nu is er een riant bureau met huis gevonden en vanzelfsprekend is het in Gorinchem gekomen, daar de geografische plaats van deze stad in de eerste plaats van belang is. Een grote taak wacht het bestuur, door te moeten samenwerken met personen van diverse pluimage uit diverse gemeenten, want er zijn in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden ongeveer 40 plaatsen, die er belang bij hebben. Spreker hoopte dat deze samenwerking een voorbeeld zal zijn voor andere samenwerkingen tussen overheid en particulieren.

Vanzelfsprekend zal deze stichting gesubsidieerd moeten worden door de verschillende gemeenten en spreker zal er bij de anderen met klem op aandringen, dat zij zullen meedoen in het beschikbaar stellen van gelden voor dit doel. Hij hoopte dat binnenkort alle gemeenten hiervan doordrongen zullen zijn.

Dr. Steijling noemde het werkgebied van dit Kraamcentrum het grootste van de gehele provincie Zuid-Holland en zo zal het centrum zelf in een minimale tijd uitgroeien tot een der grootste. Ook duidde hij er op, dat het nodig is, dat er een praenatale zorg ingesteld zal worden. Het hoofdbestuur heeft gemeend niet met lege handen aan te komen, doch een geschenk kon hij nog niet overhandigen, daar het hoofdbestuur eerst gaarne enige wensen zou vernemen.

Namens de Federatieve Commissie voor Zuid-Holland wenste dokter Van Maanen het bestuur geluk met de opening van dit huis.

Een keurig en doelmatig ingericht huis

In de Boerenstraat no. 16 te Gorinchem staat het huis. Het is van oud woonhuis geheel nieuw voor dit doel ingericht en met succes. Aan de voorzijde bevindt zich een spreekkamer, tevens het domein van de administratrice waar dus de a.s. moeders een afspraak kunnen maken over de hulp, die zij bij en na de geboorte van hun kind wensen.

De achterkamer en serre zijn ingericht als huiskamer voor het inwonend personeel, maar hier zal ook les gegeven worden op de cursus-avonden en zal 't bestuur van tijd tot tijd vergaderingen houden.

Alles is gezellig ingericht met nieuwe meubelen, terwijl het in huis nog geurde van nieuwe verf. Centrale verwarming is aangelegd.

Op de eerste verdieping bevindt zich aan de voorzijde de kamer van zuster De Jong, terwijl de achterkamer zal zijn voor de assistente. Op de zolderverdieping bevinden zich twee kamers voor de leerling-verpleegsters. Op alle kamers is een telefonische aansluiting mogelijk, zodat bij dag en nacht het Centrum bereikbaar zal zijn. Het huis is keurig en doelmatig ingericht en zal een waardige plaats in Gorinchem en de grote omgeving innemen.

Opening Kraamcentrum in Gorinchem

Woensdagmiddag 2 April zal het Kraamcentrum van het Groene Kruis voor de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden te Gorinchem worden geopend. Het Kraamcentrum werkte reeds enige tijd, maar had nog steeds niet de beschikking over een eigen gebouw. Daarover heeft men nu in het pand Boerenstraat 16 de beschikking gekregen en Woensdag 2 April dan zal de officiële opening plaats vinden.

„KRAAMCENTRUM HET GROENE KRUIS“ ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

Aanmelding vóór 1 Januari 1953 van

Leerling-Kraamverzorgsters

voor de 1 April aanvangende cursus, bij de leidster-docente Zr G. M. de Jong, Boerenstraat 16, Gorinchem.

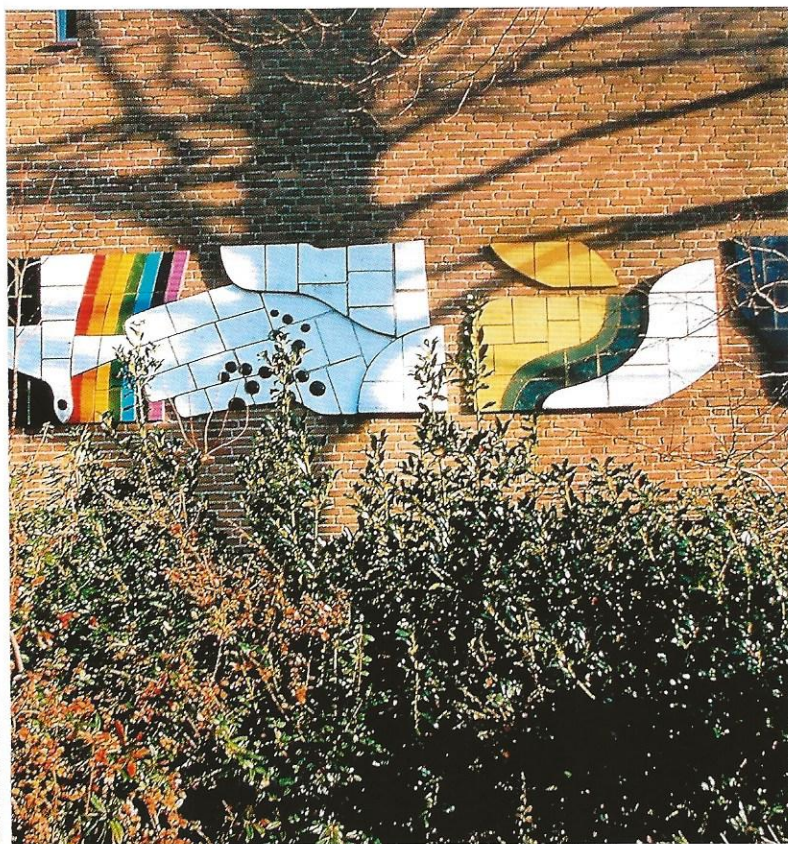
SCHOOL EN KUNSTWERK VALLEN ONDER DE SLOPERSHAMER

Het gebouw van de 'oude' Regenboogschool in Boven-Hardinxveld is niet meer. Ook het fraaie kunstwerk, waar de school in 1979 zijn naam aan heeft ontleend, is onder de slopershamer gevallen.

KORTE GESCHIEDENIS

In Boven-Hardinxveld wilde men begin vorige eeuw een school voor christelijk onderwijs stichten. Vooral het gereformeerde deel van de bevolking. Na een moeilijke start, die met de bekostiging van een 'eigen school' te maken had, startte men op

Voormalig kunstwerk Regenboogschool Hobbemastraat en afbraak school en het kunstwerk van Evert van Lopik

1 oktober 1913 in een nieuw gebouw, ontworpen door architect A. Kruithof, op een stuk grond tussen het zgn. Hof en de gereformeerde Kerkstoep. Een gereformeerde hoofdonderwijzer moest leiding gaan geven aan deze school en gekozen werd voor de heer A. Schaafsma, afkomstig uit Friesland. Meester Schaafsma is als hoofdonderwijzer aan deze school verbonden gebleven tot zijn pensionering in 1947.

Augustus 1958 werd een nieuw schoolgebouw geopend aan de Hobbemastraat. Het gebouw dat recentelijk is afgebroken. Tussentijds, in 1979, vond nog een grote ver- en aanbouw plaats. De kleuterscholen, die eerst zelfstandig waren met kleuterjuffen en een hoofdleidster, kwamen met de Wet op het Basisonderwijs in de onderbouw terecht en daar moest ruimte voor worden gecreëerd. De houten lokalen voor de kleuters van 't Kleine Begin en in de wijk aan de andere kant van de Wilhelminalaan werden afgebroken.

Bij die gelegenheid kreeg Evert van Lopik in het kader van de 1% regeling voor kunst op schoolgebouwen van het toenmalige schoolbestuur de opdracht een kunstwerk te ontwerpen met een herkenbare voorstelling. Hij ontwierp een kunstwerk dat een regenboog verbeeldde en een grote hand die zaad uitstrooit. Beide refererend aan de bekende verhalen uit de Bijbel en symbolisch voor christelijk onderwijs.

Van Lopik heeft de vormen gemaakt in chamotteklei bij het bedrijf STRUKTUUR 68 in Den Haag en daar ook geglaazuurd en gebakken in kolossale ovens. Daarna heeft hij het zelf aangebracht op de wand van de school. Naar aanleiding van de regenboog in het kunstwerk dat op de kopgevel is in dat jaar de naam van de school gewijzigd in School met de Bijbel 'De Regenboog'.

Slechts 38 jaar heeft het kunstwerk bestaan. We leven in een vluchtige tijd en we weten dikwijls de ontstaansgeschiedenis niet meer van nog vrij recente gebeurtenissen. De economie geeft de toon aan in ons leven. Alleen foto's laten ons nog herinneren.....

RECENSIE

Jany Dubbeldam – van der Waal van Dijk

BOEK: MEESTERLIJK METSELWERK

Geschreven door Jeroen Markusse, Loet Megens en Kees Sigmond

Meesterlijk metselwerk. De Dordtse gevel (1584 – 1798) Wat is een 'Dordtse gevel'? Iedereen die een wandeling maakt door de oude binnenstad van Dordrecht zal er wel een paar tegenkomen: die typische geveltjes 'met de dikke wenkbrauwen'. Boven de vensters van de eerste verdieping komt het metselwerk met een kunstige profilering naar voren en met een beetje geluk is ook de trapgevel nog aanwezig.

Dit geveltype komt in zijn meest pure vorm vrijwel uitsluitend in Dordrecht voor en wel in relatief grote aantallen. Er zijn in Dordrecht nu nog zo'n zestig Dordtse gevels, maar oorspronkelijk moeten het er wel een paar honderd geweest zijn.

Vergelijking met andere gevels van huizen uit dezelfde periode maakt duidelijk, dat er één samenstel van elementen is dat onderscheidend is voor de Dordtse gevel:

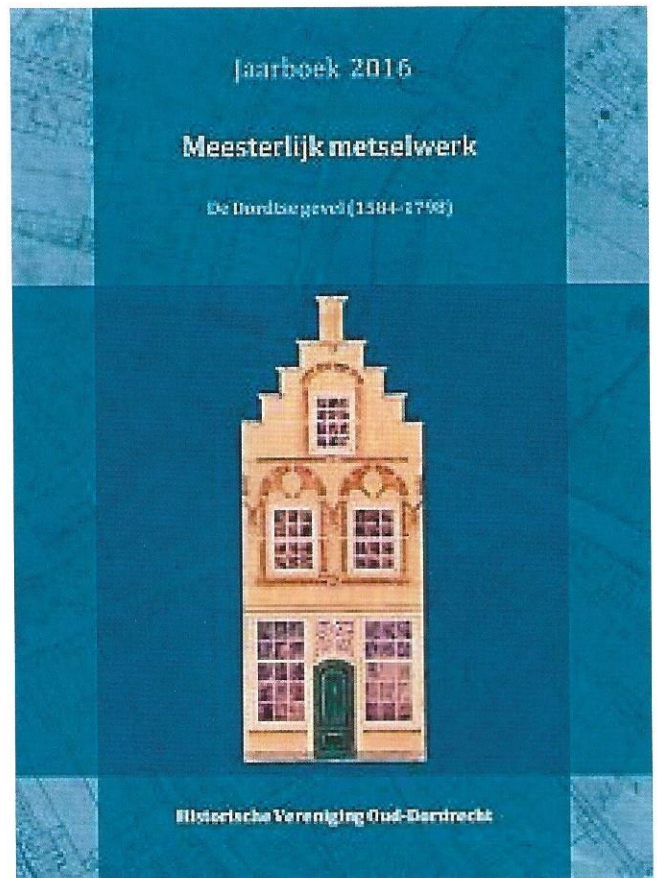
Een gemetselde trapgevel, waarbij de bovenverdieping naar voren komt door middel van dubbele geprofileerde bogen boven de vensters van de eerste verdieping; de binnenbogen lopen door in de neggen, de buitenbogen rusten via lisenen op colonnetten en kraagstenen(kopjes).

Dit klinkt ingewikkeld maar het is de moeite waard wanneer u weer in de binnenstad van Dordrecht komt niet alleen de etalages te bekijken, maar ook omhoog te kijken naar de gevels. Een verborgen wereld misschien, gaat voor u open!

De Vereniging Oud-Dordrecht is er weer in geslaagd een goed gedocumenteerd jaarboek uit te geven met op de achterflap een duidelijke plattegrond.

ISBN 978-90-825185-1-1

Jaarboek 2016 Uitgever:
Vereniging Oud Dordrecht, Dordrecht.

Boek Meesterlijk metselwerk

Meesterlijk metselwerk Dordrecht

Detail meesterlijk metselwerk Dordrecht

SCHENKINGEN

We kregen een bijzondere schenking uit de nalatenschap van **mevrouw Corrie Lakerveld-Dukel**. Een boek over het geslacht Dukel. Zij heeft dit zelf tijdens haar leven samengesteld. Zij was getrouwd met de bekende Giessen-Oudekerkse schrijver Hein Lakerveld. De laatste jaren van haar leven woonde zij in Graafzicht te Bleskensgraaf.

8/7 Familie Dankers-Leenman

- 2x een haalmes (1x35) (
- 2x hoepmakers mes van K. Leenman

15/7 HV van Giessenburg en Schelluinen

- Aantal foto's en een tekening van een sluis-meesters huis

29/7

- 3 theelepeltjes met reclame van H'veld-G'dam

5/8 Fred Stuij

- De Oude Steen, van de heer Heins
- Geboorte-, rouw- en trouwkaarten

Rectificatie vorige Mededelingenblad:

Daarin was vermeld dat Otto van Lent, Weegpad 37, de boekhouding had gebracht van Arie de Bruin. Dit moet zijn de Boekhouding van Arie van der Meijden, Peulenstraat-Zuid.

12/8 Zak vol tijdschriften "De Helling".

- Jaap van Dijk: 2 kluchten en 1 dissel

19/8 Engelbert den Breejen

- Engelbert kwam met de mededeling dat er in het Bakkersboek een fout staat. (Helaas! red.) Op blz. 50 rechts onderaan staat dat "de 73-jarige P. van Bergeijk de eerste paal slaat", volgens Engelbert heeft de heer C. Westerhout de eerste paal geslagen en is de eerste steen op 15 augustus 1963 door P. van Bergeijk gelegd.
- Dezelfde morgen komt ook **de heer Smit**. Op pagina 115 staat op de linker foto zijn vader. Als onderschrift staat dat hij werd doodgeschoten door een jonge landwacht. Dit moet zijn een jonge NSB'er.

26/8 J. Verheul, Boorstraat 34

- Scherven van het bombardement, gevonden langs de Spoorweg. Een zak met zelfgekweekte tabak.

16/9 Arie Korevaar

- Doosje met oude uitgaven HV

23/9 Familie Adriaanse

- 4 replica's van Van der Hoff en een aantal rouwkaarten.

De heer Rietveld (eierhandel)

- Twee foto's

21/10 Ad Tuijtel

- 37 stuks uitgaven van HV

28/10 Mevrouw N. van der Wiel-de Rover

- Broodplankje van bakkerij Noordermeer

18/11 Ned. Herv. Kerk Neder-Hardinxveld

- 97 boeken van Geslacht tot Geslacht

UITGAVEN

UITGAVEN IN DE HISTORISCHE REEKS EN SPECIALE UITGAVEN VAN DE HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

* met een x gemerkte uitgaven zijn uitverkocht

1. Buitendams 4 (1778-1978)	€ 2,25	41. Kleine zaken van een kleine kerk,	
2. Molens van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85	Gereformeerden in Hardinxveld	€ 9,80
3. Den Eendenbout (opgraving in een woonheuvel)	€ 3,85	42. Groeten uit Beneden-Hardinxveld	€ 8,90
4. Het stoomgemaal	x	43. 150 jaar Openbaar Onderwijs in H'veld-Giessendam	€ 8,90
5. Makelaars van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85	44. Merwedegijzelaars,	
6. Buitendams 118 (Giessendamse boerderij)	x	slachtoffers van de razzia van 16 mei 1944	x
7. 700 jaar Dam	€ 3,20	45. Marius Donk,	
8. Parlevinkers	x	leven en werk van een gedreven architect	€ 8,50
9. Rondom de Giessen	x	46. Winkels op de Buurt	€ 8,50
10. Swets tabak en daar blijf ik bij	€ 6,60		
11. Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd	€ 5,65	Overige uitgaven:	
12. Café Schalk	€ 5,65	- Het Verleden Nu (fotoboek)	€ 11,35
13. 100 jaar boemelen	x	- Buitendams huis-ter-om-op	x
14. De Hongerwinter	€ 6,60	- Een wandeling door Binnendams	€ 6,80
15. De Hennepteelt	€ 4,40	- Van Geslacht tot Geslacht... (uitgave van de Hervormde	
16. Het kleine monument in Hardinxveld-Giessendam	€ 5,45	Kerk Giessendam en Hardinxveld)	€ 5,00
17. Dijken en doorbraken	x	- Hardinxveld en Giessendam, van vissers- en	
18. Aan d'n dijk	x	hoepmakersdorpen naar industriegemeente	x
19. Gemeentehuizen van Hardinxveld-Giessendam	€ 2,25	- Hardinxveld en de riviervisserij	€ 20,40
20. levers tussen Kaoi en Kloeve...deel I	x	- Rehobothschool 1860-1985	x
21. Aart van Bennekum, kunstenaar	€ 6,80	- Van hondekarren en hobbelsbussen	x
22. Herinneringen aan oorlogstijd	x	- Anders nog iets (neringdoenden en bedrijven)	€ 2,25
23. 100 jaar Nederlandse Protestantenbond	x	- Dr. Aris Graftdijk, Photographie	€ 11,35
24. levers tussen Kaoi en Kloeve, deel II	€ 6,80	- Herberg De Zwaan	€ 15,90
25. Uit de pen van tante	€ 6,80	- Onder ons gezeed	x
26. De watersnood van 1953	x	- Het verhaal van de dijk	€ 7,95
27. Schuttevaer en Binnenvaart	x	- Hoeke Doeme?	€ 7,95
28. De Crisisjaren in Hardinxveld en Giessendam	x	- Dvd Dorpsfilm 1953	x
29. Vrouwenrecht en liberalisme aan de Merwedijk	€ 6,60	- Hardinxveld-Giessendam in de jaren 50	x
30. De 50ste mei	x	(nog te koop in Museum De Koperen Knop)	€ 15,00
31. De samenvoeging van Giessendam en Hardinxveld	€ 8,85	- Gekleed in de Waard	€ 12,50
32. C. Baardman, de schrijver en zijn werk	€ 7,95	- Dvd Bommen op de Buldersteeg	€ 10,00
33. Het Langeveer	€ 6,60	Autobusverkeer in de Alblasserwaard	
34. De Indiëgang	€ 12,50	- en de Vijfheerenlanden 1905-1945	€ 15,00
35. 1899-1999 Nieuws van honderd jaar geleden	€ 6,80	- Bakkersboek Broodnodig, 100 jaar bakkers in H-G	€ 17,50
36. De Peulenstraat in 1950	x		
37. Groeten uit Giessendam	€ 8,25	Uitgaven van de Stichting Dorpsbehoud	
38. De historie van het pand Buitendams 4	€ 6,50	Van boodschappen doen naar winkelen	€ 2,25
39. Nievers was den dijk echt recht	€ 9,20	Heggen en Steggen (tweede druk)	€ 7,95
40. Groeten uit Boven-Hardinxveld	€ 8,90		

Alle uitgaven zijn, tenzij uitverkocht, verkrijgbaar op de volgende adressen:

Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243. Elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur.

Secretariaat Historische Vereniging, Buitendams 77. Maandag t/m vrijdag.

Museum De Koperen Knop. Dinsdag- t/m vrijdag 13.00-17.00 uur, zaterdag van 11.00- 17.00 uur.

Eetcafé De Kleine Beurs, Peulenplein 2.

Gelukkig
Nieuwjaar

*Het bestuur van de Historische Vereniging
wenst u een goed en gezond 2018 toe.*

